

SỐ 75

Tuổi Hoa

NĂM THỨ SÁU - BÁN NGUYỆT SAN PHÁT HÀNH NGÀY 1 VÀ 15

Số 75

**NGÀY 15 THÁNG 8
1967**

**CHỦ NHIỆM
CHÂN-TÍN**

**THƯ-KÝ TÒA-SOẠN
TRƯỜNG-SƠN**

**QUẢN-LÝ
TRẦN-VĂN-VŨ**

Tạp-chí TUỔI - HOA xuất-bản ngày 1 và 15 mỗi Tháng. Tòa - soạn : 38, Kỳ - Đồng, Saigon. Dây nói : 20.316. Giá mỗi số 10 \$. Công sở giá gấp đôi. Báo dài hạn : Một năm 24 số 200 \$: Miền Trung và Cao-Nguyên Trung Phần thêm 50 \$ cước phí máy bay. Giá ủng hộ 300 \$ trở lên. Thư từ, bài vở gửi Nguyễn - Trường-Sơn. Bưu phiếu, Chi phiếu đề tên Trần-văn-Vũ.

Đọc trong số này :

Ngày đầu niên học	VŨ-CHINH	3
Phản ứng một số «ó» (tranh)	VIVI	8
Thung lũng rắn	NGUYỄN-TRƯỜNG-SƠN	14
Về làng	PHAN-NHŨT-CHIÊU	23
Đôi mắt	VĨNH-THANH-THANH	27
Tuổi thơ của Thu	YÊN-THỤY	34
Tuổi Hoa lai rai	HOÀNG-ĐĂNG-CẤP	41
Viết cho tuổi trăng tròn	Q D.	46
Bút hiệu	THI THI THOẠI HƯƠNG	50
Cô bé Hồng Nhung	HOÀNG-NGỌC-THÚY	51

● Vũ - Chinh

NGÀY ĐẦU NIÊN HỌC

NĂM nay nhà thằng Vọng có hai người đi học. Đó là thằng Vọng và em nó, bé Lựu. Thằng Vọng lên lớp tư còn bé Lựu thì mới bắt đầu đánh vần a, b, c. Mấy tháng hè trôi qua thật nhanh. Chỉ có mùa hè này thằng Vọng mới thấy thích thú hơn hết. Suốt những ngày hè, nó tha hồ đi chơi. Nó cùng bạn bè băng hết cánh đồng này tới cánh đồng khác. Do vậy, nó đen nhưng rắn rỏi hơn trước nhiều.

Còn một tuần tới ngày khai trường, thằng Vọng không được đi chơi nữa. Nó suốt ngày giam mình trong nhà, lấy bài cũ ra đọc như rống. thỉnh thoảng có vài thằng bạn nó lấp ló ngoài cửa kêu rủ nó đi chơi nhưng nó làm ra vẻ người lớn nói: gần đi học rồi, tao mắc ôn bài. Thế là mấy thằng bạn đó tên tò rút lui. Không biết chúng có về nhà ngồi học như thằng Vọng không.

Thằng Vọng lấy sách ra ngồi dưới gốc me. Trưa nắng. Gió chui vào kẽ

tóc của thằng Vọng làm nó khoan khoái mát mẻ lạ. Chỗ này học bài thì thú biết mấy. Lắm khi, nó còn leo tuốt lên cây ổi để học. Trên đó mát gấp mấy lần dưới này nhưng mát nhiều dễ bị buồn ngủ rồi ngủ gục và trở thành... mít rụng.

Thằng Vọng đã học hết cuốn văn quốc ngữ lớp năm. Nó đã đọc khá xuôi những bài học trong đó. Đôi khi nó còn lấy báo ra đánh vần um sùm. Bé Lựu nhìn nó đọc sách mà phát thèm. Đôi mắt Bé cứ trơ trơ ra, không chớp, miệng muốn nhóp nhép đọc như anh, nhưng không được. Đó là cơ hội duy nhất để thằng Vọng hãnh diện khoe khoang một phát. Nó gọi bé Lựu lại gần, làm như thầy giáo, bắt bé Lựu ngồi đằng hoàng, tay trái để ở đầu, tay mặt chỉ chỗ thế nào, lưng đừng cho cong, đừng cúi gằm quá để ngày sau phải đeo kính cận và trở thành "người bốn mắt". Đủ điều, đủ lời căn dặn của thầy giáo nó đều nói lại cho bé Lựu nghe. Bé Lựu, trí óc còn non nớt, làm sao nhớ hết những điều đó, nên quên tới quên lui. Thằng Vọng nhắc lại quá nhiều,

phát câu, cốc đầu con bé mãi. Nhưng bé Lựu nào dám khóc vì như vậy sẽ không được thằng Vọng dạy học nữa.

Thằng Vọng đọc một hơi năm bài và thuộc lòng hết bốn bài. Còn một bài thì khó đọc quá. Nó dựa lưng dưới gốc me, chân duỗi thẳng mắt mở lớn. Khi nghe cơn gió buồn ngủ nào kéo đến là thằng Vọng ngồi bật dậy ra nhà sau rửa mặt ngay.

Còn ba hôm nữa là nó nhập học. Nó hình dung buổi học đầu tiên. Chắc là vui lắm. Nó sẽ gặp lại bạn bè, thầy giáo, ông hiệu trưởng. Nó sẽ nhìn lại những dãy bàn loang đầy vết mực xanh tím. Chỗ ngồi nào nó sẽ ngồi, thầy giáo nào nó sẽ được học, lớp mới nó ở phòng nào. Và sân banh sau trường chắc cỏ may mọc đầy. Sự nôn nao, hi hửng làm tím nó đập mạnh.

— Anh Vọng...Em thuộc bài hồi hôm qua rồi.

Thằng Vọng đứng lên :

— Trả coi.

Bé Lựu ngoan ngoãn đọc bài. Nói là đọc bài nhưng thật ra chỉ có ba mẫu tự chính a, b, c. Thằng Vọng cầm sách đứng cạnh, và bé Lựu vừa đọc vừa chỉ.

— Thuộc, nhưng cũng bị phạt.

Bé Lựu mở to mắt nhìn anh. Thằng Vọng :

— Mày quên khoanh tay lại. Tội vô phép.

Thằng Vọng lấy thước kẻ, kẻ trên tay bé Lựu ba cái :

— Lần sau phải nhớ.

Bị ba cái thước kẻ đau điếng, bé Lựu meo meo khóc. Bé chọt uém sách đi :

— Hồng thềm học nữa.

Bé Lựu bỏ chạy vào nhà. Thằng Vọng rượt theo :

— Lựu ! Lựu !

Bé Lựu sà vào lòng má khóc to :

— Má ơi ! Anh Vọng.. đánh con.

Tiếng má :

— Vọng ! sao con đánh em.

Thằng Vọng đứng chu môi ở góc nhà :

— Nó trả bài mà không khoanh tay. Con đánh nó về tội vô phép.

— Thì tại em nó quên, mai mốt đừng đánh em nữa, la rầy đủ rồi.

Bé Lựu nói lớn :

— Bộ anh... anh là thầy hả ?

Thằng Vọng cũng không kém :

— Chứ hồng phải sao.

— Còn lâu.

Má vuốt tóc bé Lựu :

— Thôi, bé Lựu của má. Anh Vọng dạy con học, tức là thầy con rồi. Lần sau má cấm con nói hỗn với anh như vậy nữa.

Thằng Vọng ra phía sau nhà, ném mình lên võng, đưa nghe vùn vụt. Nó lim dim đôi mắt. Chợt, một tiếng kêu :

— Vọng.

Tiếng thằng Khang.

— Vô đây mày.

Thằng Khang ngồi chồm hồm trên bộ ván :

— Tao vừa gặp thầy mầy ạ!

— Thiệt hả. Thầy có nói gì về tụi mình hôn.

— Thầy nói tao bây giờ trở giò cao quá, chắc mầy và tụi thằng Sang cũng vậy.

— Rồi mầy nói sao.

— Tao nói dạ phải. Rồi thầy đi vì mắc bận công chuyện.

Thằng Vọng ngừng vờn:

— Sao mầy hồng hời năm nay thầy có dạy mình nữa hôn.

— Tao quên.

— Tao ngu chứ quên.

Thằng Khang cười xòa:

— Đi chơi hôn mầy.

— Tao buồn ngủ quá.

Tiếng thằng xe ở phía ngoài. Tiếng bé Lựu:

— A! Ba về.

Thằng Vọng dựng người dậy:

— Ra đây chơi mầy.

Bé Lựu đón trên tay Ba một chồng tập mới mua. Thằng Vọng muốn ôm chồng tập đó, nên nói nhỏ nhẹ với Bé:

— Chắc nặng lắm, đưa anh ôm cho.

Nhưng bé Lựu lắc đầu và đi vội vào nhà. Thằng Vọng tên tò. Má nói

— Tập nè, viết nè, mực nè, còn thiếu gì nữa hôn Vọng.

— Dạ, còn sách.

Tiếng Ba:

— Thì đề ngày khai trường coi thầy giáo dặn mua sách gì thì mới mua được chứ.

Và má:

— Bây giờ chia ra đi. Con Lựu ba cuốn. Thằng Vọng năm cuốn. Còn bao nhiêu cất lên đầu tủ.

Thằng Vọng ngửi hoài mùi thơm của giấy tập trắng tinh. Nó lật ra từng trang, từng trang, trang đầu nó bỏ không viết, trang sau nó sẽ đề ngày tháng năm. Nó sẽ cố gắng viết chữ đẹp hơn và giữ tập sạch. Thằng Khang đứng nhìn cảnh ấy mà mê. Nhà nó nghèo hơn nhà thằng Vọng nên tập vở phải mua từng cuốn một.

— Bé Lựu hôm nay tới bài mấy rồi.

— Dạ, chưa hết bài...

Thằng Vọng cướp lời:

— Chưa hết bài nhất!

Bé Lựu đỏ mặt, mếu máo thấy thương.

— Thôi vậy cũng được, vậy cũng giỏi nhất nhà rồi.

∴

Thằng Vọng hôm nay mặc áo trắng quần xanh. Toàn là đồ mới còn ngạt mùi long nã. Bé Lựu cũng vậy. Bé mang một đôi guốc trắng vẽ hoa lá, tóc chải mượt đen nhánh. Đêm qua, thằng Vọng đi ngủ sớm. Nó lại nằm mơ. Giấc mơ hình dung những ngày vui của tuổi thơ. Giấc mơ sẽ thành sự thật, trong lát nữa, một lát nữa đây thôi.

— Thưa Ba Má con đi học.

— Thưa Ba Má con đi học

Hai đứa dắt tay nhau rời cổng nhà. Những cánh chim vồn vã chào hỏi trên đầu chúng. Những cánh lá non mơn mề hoai giọt sương đọng lẳng ngậy thơ. Gió mát. Mây bay, mây bay Vui đẹp quá. Như bước chân học trò Đàng xa, trước mặt sau lưng, ngoài hai đứa, còn có biết bao đứa trẻ khác tay ôm sách vở, điệu dáng dễ thương. Tất cả là đàn chim. Sau những ngày tháng khá dài chia tay, giờ bay về, bay về làm đầy ngập niềm vui cho tổ ấm. Tổ ấm hiền hòa tổ ấm của trẻ thơ mà thôi.

— Tới chưa anh.

— Cũng sắp. Mọi chân rồi hả.

— Chưa.

Có tiếng gọi thằng Vọng.

— Al Tâm. Nửu.

Chúng ôm lấy nhau. Đứa nào cũng áo mới.

— Sao mày hồng lại nhà tao chơi.

— Tao mắc đi Sài Gòn.

— Còn mày.

— Tao cũng vậy.

— Tụi bây biết ai dạy mình hôn.

— Mày biết hả?

— Cũng như mày!

— Vậy cũng hỏi !

— Tưởng mày biết ?

— Em mày hả ?

— Ừ !

— Tên gì?

— Lựu.

Ngôi trường rực lên bởi những màu áo. Cỏ như tươi hơn, loăn xoăn bàn chân những đứa trẻ. Tiếng chuông reo. Đàn chim bay ủa vào tổ. Thằng Vọng dẫn em vào lớp. Bé Lựu nhìn quanh, xa lạ tất cả, nó thấy sợ sợ. Thằng Vọng nhắc chừng :

— Đừng sợ gì cả. Có gì mách cô giáo.

Nhưng khi thằng Vọng ra khỏi lớp thì Bé Lựu òa khóc lên. Những đứa khác ngo ngác. Có đứa cũng khóc theo. Thằng Vọng chạy lại dỗ dành em. Nó phải hứa hẹn lung tung, con bé mới nín. Lát sau, cô giáo vào. Cô bảo thằng Vọng về lớp mình đi, để bé Lựu cho cô. Hơn mấy mươi cặp mắt mở tròn nhìn cô giáo. Sách vở thì nằm im bên bàn tay thon nhỏ của chúng. Cô giáo nhìn chúng bằng ánh mắt hiền dịu. Chúng đỡ sợ sệt hơn.

Thằng Vọng kiếm một chỗ tốt, gần bảng, cạnh thằng Khang. Lớp hầu hết thằng Vọng đều quen, nhưng cũng có vài người mới. Vài đứa còn đọng nét lo âu trên khuôn mặt trắng trẻo dễ yêu. Tiếng nói chuyện ồn ào. Tiếng cười, tiếng chân chạy. Tổ ấm đó, bấy

chim non đó. Tiếng chỉ chéc riu rít không làm sao quên được. Nó quyến rũ, nó làm êm tai người nghe. Mà mỗi người thì chỉ có một lần được làm chim có tiếng hát đó.

— Nghiêm

Thầy giáo vào. Thằng Vọng thúc cùi chỏ thằng Khang :

— Ông Tường mày ạ!

— Vậy càng sướng.

Thầy Tường khoát tay :

— Các em ngồi xuống.

Buổi học bắt đầu. Sân trường im vắng. Thằng Vọng đem tập ra viết như các bạn. Bài đầu tiên là bài ngày đầu niên học. Tác giả tả thiệt giống hệt với khung cảnh bây giờ của chúng ta. Niên học này được thầy Tường dạy thì còn gì khoái bằng. Sướng đây không có nghĩa là thầy dễ, mà trái lại, thầy Tường khó nhưng tánh tình vui vẻ. Lớp học như không có phút nào im rĩ chán nản....

Rồi buổi học đầu trôi qua. Giờ tan học đến. Tò ăm lại bỏ ngổ cho đàn chim tung cánh. Chân trời, phiến nắng vàng đang chờ chúng. Thằng Vọng kiểm bé Lựu và dắt tay em về lối cũ. Bé Lựu khoe :

— Em vừa làm quen một đứa bạn.

— Tên gì.

— Tên Nhường, ở Bàn cờ.

— Tên gì nghe nó sao... sao ấy!

— Chứ bộ tên Vọng đẹp lắm hả?

Thằng Vọng cười ngất.

— Em được cô giáo khen.

Thu vào học

Rồi chao mặt nước ao tù

Gỗ sương gọi gió, mùa thu đồ về

Trời cao nắng cũng đê mê

Riu chân non bước vô về tuổi thơ

Ngửa trông lá chiu mong chờ

Đất xa xôi vẫn hoài mơ gọi buồn

Lời xưa, giấc cũ dòn buong

*Ao đoan trang gọi phố phường bay
bay*

Thôi nhe! nắng hạ tươi đầy

*Em vào học nốt những ngày xuân
non*

Chào nhe! giậu cúc no tròn

Bạn bè reo đã đồ đồn cuối sân

Thôi, em đứng lại tần ngần

*Ngoài kia phượng rã phai dần sắc
son*

Thiếu-Vũ

— Khen sao?

— Giỏi.

— Giỏi mà lúc vô lớp cái... hu.. hu.. hu.

Bé Lựu mắc cỡ quá ôm cặp chạy về trước. ●

Giờ là chủ Tiệm ăn
tôi còn đi phá hoại
chỉ ai cả ... làm gì
kia chứ?

Khoảng 6, 7
giờ thứ hai
ông ở đâu

Thứ hai tiệm
tôi đóng cửa
cả nhà đi
lái thiêu chơi suốt
ngày - mà sáng
hôm đó cô chuyện
gì?

Ông không biết hay mưu gì?
muốn tỏ ra không chỉ biết suốt
biết? ông mắc luôn làm việc
mưu rồi

Thôi được xin
hiếu và cảm ơn
ông 1 đi cháu!

Vụ này rắc rối
quá vì thủ phạm
gan lì thật ...

Vậy kẻ
như không
tìm được gì?

A chào ông và
cô thế nào?...
Hầu như không
được gì cả!

Các bố của liên hỏi các
bố biết ai là người
đánh cắp bản "P. V. MẬT
SỐ 6" của anh H. D. Cấp
rồi chứ! Ai vậy Bố?
Với lý do nào.

Các Bạn và các
Em gửi câu trả lời
về sớm cho nhé. Ngoài
bì thư đề tên anh ViVi và
đán luôn tấm phiếu ...
Nhớ ghi rõ ràng địa
chỉ của các Bạn và
các em dưới câu trả lời.

đây !

củ lao !

Cửa Tiều cửa Trung nước chảy vào
 Đây miền đất ngọt ! Đây củ lao
 Là xương là máu là hơi thở
 Xông xuống mùi thơm tự thuở nào
 Muối mặn gừng cay và tất cả
 Giồng khoai giòn ướp mấy muôn
 mùa

Hắt mùi thơm rạ mùi bông trái
 Mùi gạo phụng lùn vo nước mưa
 Mùi lúa ba trắng mùi vú sữa.
 Bay lên trời rộng : 9 tầng mây
 Cuốn theo nước bọt bông bần trắng
 Nhốt kín hơi trắng dưới lưỡi cò
 Buông lưng khỏi chiều như mở tóc
 Người con gái bỏ sát bờ cau
 Như lời ca nở trong tà áo
 Như cửa sông sáu sóng bạc đầu
 Có mấy bắp dĩa anh lấy lại
 Kết vào đầu võng cuộn mờ hôi
 Bàn tay nắm ngón em chằm lá
 Che nắng che mưa giữa chợ
 đời.
 Tháng giêng nắng đỏ bờ sông cái

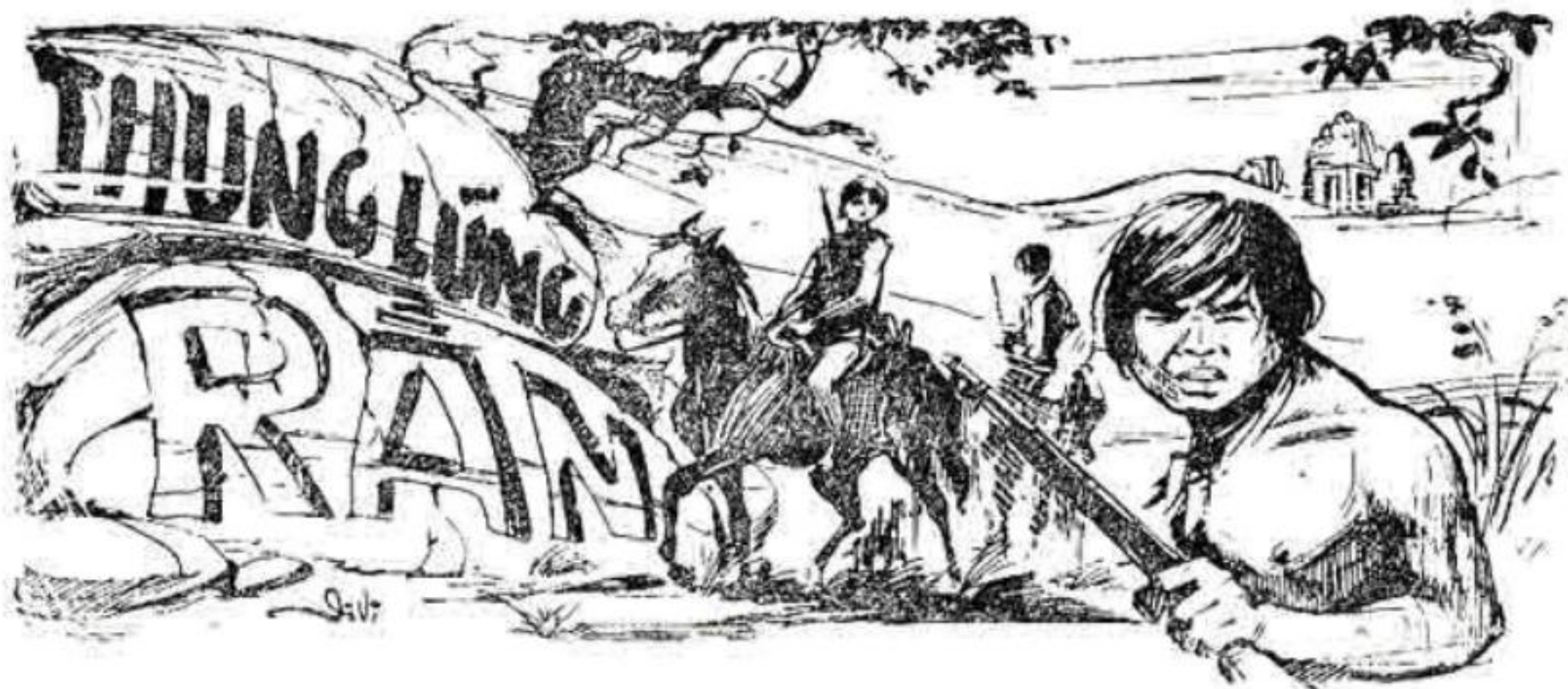
Gánh rạ đập bồ chất nủm rơm
 Cồn Cẩu cồn Bà mùa nước nổi
 Cồn Cô còn đọng giọt mưa nồm
 Chuối sứ cồn Tàu vừa lớn trái
 Vừa ngon vừa ngọt lại vừa thơm
 Chuối tiêu TAM LẠCH ngang bờ
 ruộng

Chuối lá ông Quên chín đỏ lòn
 Thả lưới quăng chài kinh Rạch
 Nhiễm

Qua mùa chạy vịt Lý Hoàn trên
 Bà Cò nhà cửa vài vuông nhỏ
 Lên khỏi Bà Hương tới Bến Đình
 Bốn mùa ai ủ phân bằng lá
 Khỏi lượn đất làng Phú-Thạnh-
 Đông

Còn nhớ Rạch Cầu và Rạch Vách
 Đất cao con nước chảy xuôi dòng
 Ôi ! Biết làm sao tội vế hết
 Bao nhiêu nét đẹp của quê hương
 Nhưng rồi nửa cánh diều lưng gió
 Dây đứt, lòng phân... mấy nẻo
 đường.

Trần-Ngọc-Hương

II

TÁNG sáng hôm sau, ông Diệp đã dục Bạch Liên và Tuấn lên đường. Tối hôm trước ba người ngủ lại ở một trại của người Thượng. Bạch Liên chỉ chợp ngủ được một giấc ngắn, rồi vì không quen lối ngủ sàn của người miền sơn cước, nên nằm thao thức chờ sáng. Ông Diệp và Tuấn được mời nếm thử thứ rượu cần nên ngủ vùi một giấc khá say.

Khi trở dậy, Bạch Liên cảm thấy mỗi một ghê gớm, toàn thân ẽ ẩm vì cả ngày hôm trước đã vượt qua một quãng đường dài trên lưng ngựa. Đêm lại không ngủ được, nằm lắng nghe gió lạnh vi vút thổi từng cơn, lay động sào sạc lá rừng, và trong đêm heo hút tiếng kêu của các loài dã thú nghe thật ghê rợn. Những tiếng kêu « bốp, bốp » thoát gần thoát xa ; tiếng « éc, éc » chập chờn đâu đó, hòa lẫn với tiếng rì rầm của loài côn trùng kéo dài tưởng như bất tận.

Nhưng khi mặt trời vừa lên, quang cảnh bừng lên một sinh khí mới. Những tia nắng hồng ấm áp xua đuổi từng cụm hơi sương băng lạnh bên các khóm cỏ lùm cây.

Không khí buổi ban mai mát lạnh. Ba người dong ngựa tiếp tục đoạn đường còn lại. Lối mòn chạy ngoằn ngoèo xuyên qua rừng, có lúc len lỏi giữa hai hàng cây rậm, có lúc chênh vênh bên sườn núi, mà phía dưới là ghềnh nước tung bọt trắng xóa.

Ba người vượt qua nhiều mồm núi, rồi xuống một triền dốc.

Ông Diệp dừng ngựa lấy ống viễn kính ra coi, rồi nói :

— Chúng ta vừa vượt qua rặng núi án ngữ Thung lũng Rắn. Chỉ còn một quãng nữa là chúng ta sẽ tới nơi. Và chắc thế nào cũng gặp ông Quách Tiến đón ở dọc đường.

Quả nhiên chỉ mười phút sau, khi ba người vừa xuống khỏi triền núi đã thấy một xóm nhà hiện ra phía dưới.

Thung dài và rộng trải thành một dải bình nguyên chạy sát tới chân trời và được án ngữ bằng một dãy núi khác vạch một vệt dài đậm nét lờm chờm tiếp giáp chân mây. Lòng thung xanh ngắt một màu, với những lùm cây, đồng cỏ, nương bãi xen nhau bên một giòng suối quanh co uốn khúc điểm thành những nét đậm nhạt uyển chuyển như một bức tranh thủy mặc.

Ông Diệp lầm bầm :

— Quả như lời Quách Tiến nói : một thiên đường hạ giới !

Tuấn cũng không che được được cảm xúc, thốt kêu :

— Thung lũng Rắn ! Chà... đẹp thật !

Bạch Liên nói :

— Cả một lòng thung rộng như thế mà sao chỉ thấy lác đác có mười nóc nhà thôi nhỉ.

Ông Diệp mỉm cười :

— Chắc đó là bản của người Thượng. Trại của ông Quách Tiến còn xa. Mình phải tiếp tục đi thôi kéo trê.

Ba con ngựa lại tiếp tục thả dốc. Tuấn chợt cất tiếng hát. Đây là lần đầu tiên Bạch Liên nghe được giọng hát của Tuấn và không khỏi ngạc nhiên thấy giọng của Tuấn thật hay, thật ấm.

* * *

Khỏi một khúc rẽ ông Diệp nhác thấy hai bóng nhân mã ở phía trước đang phi lại. Ông lật đật khoa tay vẫy :

— Ê, Tiến ! Bác Quách Tiến !

Đầu kia, câu trả lời như một tiếng vang đáp lại :

— Ê, Diệp ! chào bác !

Chỉ vài phút sau, họ đã gặp nhau. Ông Quách Tiến người cao lớn, đầy đà, mái tóc tuy đã điểm bạc nhưng vẻ người còn quắc thước khỏe mạnh với khuôn mặt tròn trĩnh hồng hào. Tiếng nói ông sang sảng và đặc biệt nhất là hai bàn tay to dày, không như những bàn tay mềm mỏng của

người nhạc sĩ. Trông ông có vẻ một chủ trại với lối phục sức xuềnh xoàng : chiếc quần vải vàng nhăn nếp và chiếc áo sơ mi vải ô vuông. Ông càng to lớn hơn khi đứng bên ông Diệp. Hai người bạn già ôm lấy nhau, tay bắt mặt mừng.

Tuấn và Bạch Liên mỉm cười nhìn hai ông bạn già hân huyên. Phía sau ông Tiến là một thiếu niên trạc 15 tuổi cũng đang liếc nhìn về phía hai người. Thiếu niên người tròn lẳn, mặt nổi đầy mụn trứng cá, tóc rậm và cứng, để rối trên vùng trán. Thoạt nhìn cũng biết ngay đây là một cậu trai đang lớn, đang trồ mã, và đang muốn làm người lớn, nhưng chưa lột bỏ hết cái ngô nghê của trẻ con.

Bạch Liên nhếch miệng cười với cậu ta một cái, tỏ vẻ gây cảm tình. Nhưng cậu trai lại nghiêm nét mặt, quan trọng xốc chiếc đai lưng như có ý khoe bộ quần áo kiểu cowboy đang mặc.

Hai ông bạn già cứ không ngớt nhắc đi nhắc lại :

— Gớm, lâu quá mới gặp bác ! Nhớ bác quá !

Cuối cùng ông Diệp như trực nhớ ra, quay lại vẫy Tuấn và Bạch Liên

— Lại đây các con. Đây là bác Quách Tiến và con trai bác là Quách-Đàm. Còn đây là cháu Tuấn và cháu Bạch Liên.

Ông Quách Tiến niềm nở :

— Hai cháu đi đường vui không ? Chắc chưa quen cưỡi ngựa nhỉ !

Tuấn đáp :

— Thưa bác vâng, đây là lần đầu tiên chúng cháu cưỡi ngựa, nên rất ngưỡng ngượng. Nhưng phong cảnh thì thật đẹp !

— Phải nói là cảm thú mới đúng. Còn cháu Liên có mệt lắm không ?

— Dạ, thưa bác cháu cảm thấy như có cả ngàn mũi danh đâm vào người !

Ông Quách Tiến cười lớn :

— Bác biết cái cảm giác ấy. Nhưng rồi sẽ quen đi. Về trại của bác, bác sẽ dành cho các cháu hai con ngựa thật tốt, có đóng yên cương hẳn hoi. Ở vùng núi non trùng điệp này, phải dùng ngựa làm phương tiện di chuyển cháu ạ.

Ông quay lại giúp ông Diệp lên ngựa :

— Mình đi thôi. Về nhà, tôi còn muốn nói với bác một điều khẩn yếu ! Bọn trẻ sẽ theo sau chúng mình và mặc cho chúng làm quen với nhau.

Hai ông bạn già dong ngựa dẫn đầu, tiếp đến Tuấn, Bạch Liên và Quách Đàm.

Thoạt đầu ba người đều im lặng, vì Quách Đàm còn bối rối chưa biết cách làm quen, và cứ cố che đậy sự bối rối của mình bằng vẻ mặt nghiêm trang. Bạch Liên phải mở đầu :

— Ở đây thích quá nhỉ ; Đàm ở đây luôn với ba à ?

Quách Đàm đỏ mặt ấp úng :

— Không. Tôi chỉ về đây cùng với ba mấy tháng hè mà thôi. Trong niên học, tôi ở lưu trú trong trường.

— Đàm học ở đâu ?

— Ở Đalat, chỉ có ba thường về đây, trông nom trại và làm việc. Ông tìm sự yên tĩnh ở đây để sáng tác nhạc. Thỉnh thoảng cũng có dựng vở tuồng cho các gánh hát nữa.

— Ba Đàm giỏi quá nhỉ. Hèn chi mà ông thân với ba của Tuấn. Hai ông thật tương đắc.

Như được trớn Đàm kheo thêm :

— Chị chưa biết, ông còn ham mê khảo cổ nữa. Hình như ông mới khám phá được điều gì quan trọng lắm chỉ mới vài hôm nay thôi.

Bạch Liên tiếp tục cười nói thật hồn nhiên, bất thiệp :

Đàm cảm thấy bé bỏng bên người thiếu nữ tuy mảnh mai, nhưng sắc sảo khôn ngoan, xứng đáng được coi như một người chị gái. Đối với Tuấn Đàm vẫn còn dè dặt. Đôi mắt của Tuấn trái với thái độ trầm lặng của anh thường ngời lên vẻ riêu cợt. Gặp Tuấn nhìn mình Đàm thường quay mặt đi, mím chặt môi, cau mày vờ hướng về phía chân trời, như soi mói để phòng một bất trắc. Đôi lúc, cho thêm vẻ quan trọng, Đàm bỗng đứng gò ngựa lại cho nó chồm hăn người lên, và rút khẩu súng trường đeo bên yên ngựa cầm lên tay.

Thấy điệu bộ vây vo muốn lấy lệ của Đàm, Tuấn tầm ngầm hỏi :

— Cậu có khẩu súng gì đó ? Chắc súng bắn chim hả ?

Đàm cau trán :

— Sao anh biết là súng bắn chim.

Tuấn cười :

— Phải súng này bắn bằng đạn chì không ?

—Ừa !

— Mấy năm trước tôi cũng có một khẩu như thế này. Vì "trẻ con" chỉ được phép chơi súng đó. Người lớn có súng khác nhưng muốn dùng phải được phép của chính phủ. Cậu đã bắn được con chim nào với khẩu súng này chưa ?

Đàm tức tối nhìn Tuấn :

— Bộ anh tưởng tôi cầm súng mà chưa biết sử dụng chắc ! Anh bạn nên nhớ là tay này bách phát bách trúng nổi danh thần xạ đó nhé !

— Bội phục ! Bội phục ! Xin thần xạ vui lòng trở tài cho biết. Nhưng đừng bắn nhắm vào tôi nhé. Hơi đau đấy.

Đàm cúi kính nói :

— Tôi không phí đạn... Nhưng anh có thấy «con mồi» đằng kia không ? Hãy trông đấy !

Con «mồi» là một con chim ngói to bằng con bồ câu, đang rìu cánh trên mỏm đá cách đấy chừng hai chục thước. Đàm nâng súng lên ngang tầm mắt, ngắm bắn. Con chim nghe tiếng súng nổ, nháo nhác nhìn rồi thông thả vỗ cánh bay đi.

Đàm vỗ đùi :

— Trúng rồi ! Nhưng vì đạn chì nên nó chỉ bị thương nhẹ. Nó sẽ bay lảo đảo một lát rồi mới rơi xuống...

— ... Và chết lẩn queo vì... vì sao cậu biết không ? Nó chết sặc vì cười đấy ?

Bạch Liên quay lườm Tuấn, trong lúc Đàm đỏ mặt hần học :

— Anh coi chừng tôi ạ. Cái mẽ người của anh không chắc có chịu nổi một «chưởng» của tôi đâu !

Tuấn vẫn cứ thản nhiên :

— Cậu định hạ tôi bằng chưởng gì đó ? Dù không phải là một cao thủ võ lâm, tôi cũng có thể tiếp cậu một chưởng. Và chỉ một chưởng thôi đủ cho cậu co rúm người lại !

Đàm bĩu môi :

— Chưởng gì mà hách thế ?

— À, «nách cù chưởng» ! — Tuấn dơ hai ngón tay lên — chưởng lực này không cần phải vận dụng nhiều công lực, mà chỉ cần điểm trúng vào yếu huyệt dưới nách đối phương và cù một phát là đối phương lẩn quay ra, chân tay co rúm lại...

Bạch Liên không nhịn được phá lên cười khanh khách. Đàm thoát ngớ ngàng lúc đầu, rồi cũng cất tiếng cười theo. Anh chợt nhận thấy cái khôi hài dí dỏm của Tuấn, và cũng nhận ra cái lỗ bịch non kém của mình, trước hai người bạn mới trưởng thành hơn,

Đàm liền vui vẻ bảo :

— Nếu đại huynh dùng chiêu thức «cù lét» đó thì đệ xin hàng ! Thế

mới biết trên giang hồ còn rất nhiều cao thủ. Vậy, từ nầy tới giờ nếu ngu đệ có điều gì thất thổ, xin đại huynh và hiền tỉ đánh chữ đại xá đi cho!

Tiếng cười lại rộ lên vui vẻ khiến hai ông bạn già phải quay đầu lại.

Ông Quách Tiến bảo bạn:

— Bác xem bọn trẻ mới gặp nhau đã tương đắc rồi. Thắng Đàm nhà tôi chắc mừng lắm. Nó chỉ được cái to xác thôi, chứ còn ngốc lắm.

Xuống hết con đường mòn quanh co bên triền núi, là tới đường vào thung lũng. Ông Quách Tiến dừng ngựa đợi bọn trẻ đến:

— Cách đây chừng vài cây số có quận lỵ Quảng Sơn. Các con cứ thẳng tới đó và đợi bác ở chợ. Bây giờ bác và bác Diệp tới đó trước có chút việc cần.

Hai ông cho ngựa phóng đi trước, để bọn trẻ lại sau.

Gọi Quảng Sơn là một quận lỵ kê cũng hơi quá. Đây chỉ là một xã ấp nhỏ qui tụ một số đồng bào di cư từ các nơi tới lập nghiệp, hoặc trồng trọt cây cấy, hoặc mở tiệm buôn bán với các dân Thượng quanh vùng. Một dãy nhà tranh vách ván chạy dài thành đường phố chính. Mấy cửa tiệm tạp hóa tập trung cả ở đầu phố. Ở đấy có một trạm bưu chính, một nhà Hội đồng, dùng làm Trụ sở Hành chính lo mọi việc cho dân cư rải rác quanh vùng. Đẳng cuối phố là chợ, một bãi trống với mười mái lều đủ che mưa nắng.

— Lúc bọn Bạch Liên, Tuấn, Đàm đến nơi thì chợ đang họp. Đàm xuống ngựa, buộc dây cương vào trước rào một ngôi nhà ven đường:

— Tụi mình vào chơi chợ một lát. Nhưng cũng chẳng có gì đáng coi..

Đối với Bạch Liên và Tuấn lại khác. Tất cả những gì ở đây đều lạ cả.

Hai người cứ tròn mắt lên nhìn những y phục sắc sỡ của những người Thượng, những khuôn mặt sạm nâu của họ, với những chiếc vòng trâm trổ họ đeo trên người. Nhiều người để mình trần, áo vắt trên mép gùi đeo sau lưng. Đàn ông có người mặc áo tràng hoàng, nhưng phía dưới sơ sài có manh khố; Đàn bà vận xiêm, lại để lưng trần hở ngực. Tất cả những mẫu người rừng rú ấy qua lại, cười nói lẫn lộn với người Kinh, mua bán đổi chác, tạo thành một quang cảnh hỗn tạp thật lạ mắt vui tai.

Đàm hướng dẫn hai bạn đi một vòng chợ. Anh nói:

— Đa số những người vùng này về đây họp chợ đều đi bộ. Xe cộ là chuyện rất hiếm. Chỉ có Trung úy đồn trưởng và cũng kiêm luôn quận trưởng vùng này có một chiếc xe jeep. Mấy ông chức việc có xe đạp

xong cũng ít khi dùng vì chỉ chạy được trên đường phẳng. Hàng hóa đem tới đây đều được thồ bằng ngựa. Chỉ riêng đồn binh là được tiếp tế bằng trục thẳng.

Tuấn hỏi :

— Từ đây về trại của ba Đàm còn bao xa nữa ?

— Độ hơn 11 cây số đường đồi nữa. Trại của ba lập hỏ lánh ở một nơi có thể nói là đẹp nhất vùng.

— Thế còn mỏ thiếc ?

— Nó ở khuất trên dãy đèo đàng kia, cách đây chừng 5 cây số. Kia, có một ông kỹ sư của sở mỏ cũng xuống chợ. Chào ông Phát !

Người đàn ông nghe tiếng chào ngừng bước quay lại. Ông ta người đầy đà, cổ lớn cầm bạnh, dáng người hơi nặng nề. Thấy Đàm, ông niềm nở chào lại :

— Ồ, chào cậu. Thế mà tôi vô tình không thấy chớ. Ba cậu đâu ? Có cùng đi với cậu không ?

— Dạ, thưa bác ba cháu đang có việc trong phố. Xin giới thiệu với bác đây là anh Tuấn và chị Bạch Liên ở Saigon ra chơi với cháu.

— Thế à ! Có bạn chắc cậu mừng lắm nhỉ. Thôi tôi đi nhé. Tôi đang có việc bận. Đề bữa vào rảnh tôi gặp ba cậu sau.

Viên kỹ sư mỏ đi rồi, Tuấn hỏi :

— Ông ấy quen ba Đàm à ?

— Ừ, tất cả các ông trên mỏ, ba Đàm đều quen hết, ông này Đàm không ưa lắm. Mấy ông kia có cảm tình nhiều hơn.

— Trên mỏ có bao nhiêu người ?

— Kể cả ông Phát là sáu người. Tất cả đều người Việt, nhưng chỉ có bốn người là Việt-Nam chính cống, còn thì Việt gốc Hoa hay gốc Pháp. Các ông ấy thường đến trại chơi với ba luôn.

Bạch-Liên mua một túm « vải thiều » đem lại. Đó là thứ trái vỏ giống như trái lôm chôm, nhưng hột vải.

Tuấn vừa ăn, vừa đưa mắt dõi theo một người Thượng da sạm nâu như màu gỗ mun. Anh ta đi chân đất, nhưng đặc biệt là có mặc chiếc quần tây, đang chệnh-choáng đi vào chợ.

Nhìn theo hướng mắt của Tuấn, Đàm cười nói :

— Chắc « đồng bào » kia vừa nhậu, ít ra cũng vài cút rượu cầm. Ở đây có thứ rượu cất bằng « nếp than » gọi là rượu cầm, nghe nói ngon lắm.

Tuấn không nói gì, vì chính lúc ấy anh đề ý đến một việc khác thường.

Ông Phát đột nhiên xuất hiện trở lại, cũng đang khệnh khạng đi trong chợ. Gặp người Thượng, hai người đụng phải nhau. Ông Phát nổi giận, nắm lấy vai người Thượng co kéo la lối. Nhưng trong lúc ông Phát giằng co với người kia, Tuấn kịp nhận thấy hắc dúi nhanh vào tay ông vật gì. Rồi họ rời nhau, mỗi người đi một ngã.

Đàm thở ra :

— Trời ! Đàm đã tưởng ông Phát sẽ đánh hắc ta, thì thật lời thôi to. Người Thượng có đông trong chợ. Họ rất hiền lành, nhưng cũng không muốn ai ức hiếp họ.

Tuấn trầm ngâm nói :

— Tôi đã gặp người Thượng này rồi. Tôi nhận ra hắc ở vết sẹo dài trên mặt. Phải, hắc là một trong bọn ba người mới gặp đường chiều hôm qua — mà người đi đầu có biệt danh là Hắc Xà. Đàm có biết gì về người này không ?

— Tôi chỉ được nghe tiếng đồn thôi chứ không biết nhiều về hắc. Ba tôi có nói là đáng lý không nên để hắc trở về đây mới phải. Vì ở vùng này xem ra ai cũng ngán hắc. Nên mỗi lần hắc xuất hiện là lại sắp có chuyện.

— Chuyện gì ?

Đàm nhún vai :

— Không rõ nữa. Ở đây thiếu gì chuyện bất trắc có thể xảy ra. Chỉ biết là mới vài hôm nay thôi ba có vẻ bồn chồn lo lắng lắm.

Rồi Đàm khoa tay như xua đuổi một hình ảnh hắc ám, cười nói :

— Mà thôi đó là chuyện của người lớn, mình hơi sức đâu mà lo phải không chị Bạch Liên.

(còn tiếp)

Nguyễn-Trường-Sơn

**tủ sách
TUỔI HOA**

**SẼ PHÁT HÀNH VÀO CUỐI THÁNG 8
CUỐN SÁCH THỨ BA :**

CON TÀU BÍ-MẬT

của NGUYỄN-TRƯỜNG-SƠN

về làng

TÔI theo chị Phương về làng Long Sơn trong hè năm nay. Để chịu khi chiếc xe đồ xa dần Sài Gòn, thủ đô Việt Nam được chưng diện huy hoàng bởi «Made in U.S.A.», «made in japan», «made in France»...

Nhìn lại cái thân tôi. Cái mũ ni lông cầm trong tay mà mẹ tôi đã cẩn thận trao cùng cả trăm câu dặn dò Ra nắng phải đội nón. Đừng tắm sông. Leo núi cao quá... Chiếc áo Tétoron, đôi dép nhựa. Nếu tôi có chiếc HONDA 90 cc để chạy thì từ trên đầu tới dưới chân mang cả xa lạ ngoại quốc về về làng.

Nói thế không phải để khoe sang mà thật ra kiếm được một món đồ «made in V.N» thật không dễ chút nào.

Xa rời thành phố hào nhoáng mang nhiều màu sắc người ta, tôi về quê mong rồi sẽ tìm thấy một đất Việt và bao nhiêu người Việt đáng yêu.

Trên đường từ bến, chị tôi đã phải gật đầu và đáp bao nhiêu câu hỏi, câu trách của người lớn. Còn tôi, từ người lớn đến trẻ em nhìn chăm chăm mà tôi biết dù có «can đảm» nhìn lại, họ cũng chẳng quay đi. Có gì đâu. Tôi là khách lạ, là

dân Sài Gòn! Khó chịu khiến tôi bước mau hơn.

Nhà chị tôi, mái tranh nâu, vách được đen. Hàng giậu trang hoàng những bông dừa hồng thắm, trắng nõn. Đơn sơ nhưng rạng rỡ biết bao.

Buổi trưa nắng gắt nên tâm hồn tỉnh tứ tôi cũng mệt rồi. Nó không cho tôi đứng đó mà say mê. Tôi vào nhà. Người ta vào theo để mừng chị tôi và ngắm tôi.

Một người đàn bà nói với chị tôi mà rướm nước mắt:

— Tưởng cô ba đi luôn rồi, bỏ dân Long Sơn tui tui. Cô đi hơn nửa tháng rồi đó. Người ta nhắc, cô không nhảy mũi hả?

Chị tôi cười, phân trần:

— Ba tôi bệnh, thím Mười à...

Chị tôi là một cô mụ, một y tá ở đây. Từ ngổ Giồng Sơn lên đến Gò xu, Đất sét ai cũng mến thương.

Đến tối, chị tôi nói thím Mười khóc vì mừng. Tại chị có ý định trở về quê mẹ sau khi anh Ba chết, nên dân làng ngờ chị viện cớ cha bệnh để bỏ họ.

Chị lo rằng sau này từ giã họ, chắc họ không cho chị đi đâu.

Anh Ba lưu lạc khắp nơi, đến đây mướn cảnh mướn người định ở lâu dài như quê cha đất tổ.

Trời mưa, tôi đưa văng với Anh. Cô bé năm tuổi, ngọng nghịu :

— Anh « át » cho cậu nghe nhá ?

— Ủ, Anh « át » bài gì nào.

— « Át » bài « Chờ mưa găm găm » há.

Rồi lầu tầu. cô bé đọc :

« Chờ mưa găm găm »

« Có chằm có chái »

Con gái có chồng

Đàn ông có vợ

Đàn bà có con

Nước chảy bon bon

Con vượn bông con

« Ghen non ái chái »

(Lên non hái trái)

Một bông cà

Hai bông bí

Con gái nhà « Chí » (Tý)

Mặt áo « chia chò » (Tía tô)

Ăn no « gỏi » ngủ

Có cây « chu » đủ

Có « chái đủ đủ » (lủ đủ),

Anh dễ thương, hát nhiều bài mà tôi thích vô cùng. Cô bé còn dạy tôi nữa.

Chiều hôm sau tôi đến nhà chú Sáu chơi. Chú đang đan lưới. Đôi tay thoăn thoắt khiến tôi hoa cả mắt.

Tôi chợt thấy trên vách treo đầy bóng đèn điện ! Cái tròn, cái dẹp.

Trên bàn chiếc đèn dầu đang cháy.

Chú Sáu rót nước trà. Tôi ngạc nhiên khi chú đưa cái ly giấy đầy chữ Mỹ.

Tò mò nhìn quanh, tôi gặp hai bánh xe nhà binh đã mòn nằm trước cửa.

« Made in U S A » ở đâu mà vô lý như thế này ? Tôi nghĩ vậy nhưng không tiện hỏi chú Sáu.

— Mai Linh tới đi kéo lưới với chú nghe. Hồi đó Linh nhỏ xíu mà bây giờ lớn thấy sợ.

Tôi quay lại mừng rỡ khi nghe chú Sáu rủ đi kéo lưới.

Một đám trẻ chơi trước cửa. Tôi ra đứng xem.

Đa đưa khom lưng ôm eo nhau làm bờ. Đưa đầu ôm chặt thân cây măng cầu. Ba đưa khác lần lượt nhảy lên lưng bạn. Ngồi gọn trên lưng bờ rồi ba đưa đắc thắng chu miệng giả tiếng xe gấn máy nổ. Buồn cười không ? Thắng Gái kêu :

— Su-du-ki chạy êm quá ta.

Tôi không nhịn cười được.

— Trời ơi ! Chơi nhảy bờ gì mà rồ máy « ruộng... ruộng », « Su-du-kin » nữa.

Gái vênh mặt.

— Anh biết « ếch ếch » năm mươi không ? Chạy sù dách. Anh có cỡi hông. Tụi tui chơi nhảy bờ kiểu Saigon mà.

Tôi lắc đầu :

— Tui không biết « ếch ếch » năm mươi mà tui biết đi soi ếch. Tối nay tui mình đi không ?

Gái phá lên cười.

— Anh nói chuyện ngộ quá chừng.
Dân Saigon mà.

— Ngộ gì ? Đâu bằng Gái biết
chạy Su-du-ki.

— Su-du-ki gì.

Vừa lúc đó « bò » rống lên một
tiếng và hất cả đám té xuống cỏ
lăn cù. Gái lồm cồm :

— Thấy không ! Bò vật té đó.

Tôi cười.

— Té bò không sao chứ té Su-du-
ki thì tiện lợi khi vào nhà xác rồi.

Tôi về. À thì ra ở đây cũng không
thiếu « Made in U.S.A », « Made in-
Japan » Tôi lên võng nằm nghe Ánh
hát « Nghe về nghe về, nghe về con
Chúc, trâu ăn mấy chút, bắt chủ
tôi đền... »

Sáng sớm Lượm tới kêu tôi đi
kéo lưới. Lại nhà chú Sáu ăn bánh
cốm ngọt ngai, uống nước trà đắng
như thuốc. Tôi theo chú xuống ghe
máy.

Ánh sáng mặt trời như con rắn
chạy trên mặt nước hay lặn xuống
đáy. Bốn bề là rừng núi xanh cả lá
cây.

Trông ra Cáp, mấy chiếc tàu lớn
đậu dài.

Chú Sáu tìm phao và hai cha con
bắt đầu kéo lưới lên.

Một chốc, chú giữ đi những con
chôm chôm những đồng sứa như
mỡ, những con sao vô dụng.

Tôi sốt ruột vì chưa thấy cá tôm
gì cả.

Mấy con cua mắc lưới. Lượm gỡ
nó tài tình, quăng xuống khoang
Chú Sáu kêu :

— Hà ! một con cá Chét.

Chú gỡ ra, dùng ngón tay cạo
vẩy móc mang.

— Cá chét muối mặn ăn cháo
trắng ngon lắm. Chú phơi khô mai
mốt Linh đem về Saigon ăn.

Lưới bắt đầu vướng nhiều tôm
cá. Tôi reo vui và đưa tay kéo với
Lượm. Chú Sáu cảnh cáo :

— Bùn dính vào áo giặt không
ra nghe.

Tôi vội vã buông lưới khoát nước
sông rửa những vết bùn lấm tẩm
trên áo, chợt thấy nhiều vật lênh
bềnh trôi trên sông.

Kéo xong mẻ lưới, Lượm mừng
rỡ vớt mấy cái bao nhỏ, bóng đèn,
ly giấy... Tôi nhớ những vật « Ma-
de in U. S. A. » ở nhà Chú Sáu mà
tôi thấy hôm qua.

Chú Sáu chèo thuyền đến mẻ
lưới khác. Tôi hỏi Lượm :

— Ở đâu mà mấy cái này trôi
nhiều vậy ?

— Cửa Mỹ đó. Nó bỏ nhiều cái
uổng lắm mình lượm về chơi.

Lượm giữ và lấy áo lau khô mấy
bao giấy rồi nói :

— Trong này có thuốc, la de
có kẹo nữa. Còn nguyên hà. Hồng
biết sao tui nó bỏ. Để lát về tui mở
ra cho anh ăn. Ba cái bóng đèn treo
lên vách chơi. Còn nguyên cái bọc
đít trắng tinh.

Tôi ngồi im, cảm thấy thất vọng
ghê gớm.

Trưa đó tôi ăn cơm với chú Sáu
và ngủ lại nhà chú đến chiều. Thân
mật như một người cháu ruột.

Nói chuyện với tôi, chú Sáu luôn
miệng nhắc tới anh Ba.

Thím Mười, chú Sáu đã làm cho tôi hiểu vì sao anh Ba nhất định đòi về Long Sơn để chết khi anh nằm ở nhà thương Chợ Rẫy.

Một nơi không một người chung mau mủ với anh Anh vui lòng nằm dưới lòng đất người mà tin rằng mộ anh không nguội lạnh khỏi hương.

Những ngày sống ở làng Long Sơn tuy đã không cho tôi trọn vẹn niềm vui nhưng đã nhiều an ủi niềm tin.

Được nửa tháng tôi về Sài Gòn mang theo con cá chết khô mặn của chú Sáu, bó bông dừa đơn sơ nhưng rạng rỡ và trong hồn nhiều hình ảnh thật đẹp.

Tôi ăn cháo trắng với khô cá chết, trồng bông dừa trong sân nhà. Rồi loài hoa dễ thương ấy sẽ hồng, trắng cả sân nhà tôi, nhắc tôi không bao giờ quên:

Nước mắt thím Mười. Bài hát của Anh. Con cá chết của chú Sáu. Nắm mồ anh tôi. Gánh nước nặng trĩu bờ vai cô gái nhỏ xin nước giếng trên chùa, nhịp nhàng trên con đường nắng cát dài xa.

Tôi viết hoa lên những hình ảnh ấy chữ VIỆT NAM thật đẹp.

Phan-Nhứt-Chiêu.

(Cảm hứng từ «mơ ước của Bé Lệ Chi»)

TÔI MUỐN

*Tôi muốn thời-gian lấp bề sâu,
Đem đời no ấm đến cho mau,
Đem hoa hạnh-phúc cài bầu áo,
Nên chỉ mình tôi cứ nguyện-cầu.*

*Tôi muốn cùng em bước giữa đèo,
Nhìn trời cao rộng ánh hồng gieo.
Đề hồn thơ bé càng bay bổng,
Mà ngại đường quê khói lửa vèo.*

*Tôi muốn cùng em viết đoạn-trường,
Đau buồn thế-sự quá tang-thương,
Cùng nhau tỏ hết niềm tâm-sự,
Nhưng chỉ hoài theo mộng vãn-vương.*

*Tôi muốn cùng em một ý-nguyên,
Ngất-ngây non-nước một con thuyền,
Tháng năm vò-vỏ đôi trai bé,
Chỉ sợ thời-gian chẳng vẹn-tuyền.*

VĂN-VĂN

- bài của VINH THANH THANH
- T.V.Đ. : « RỪNG THIÊNG »

đôi mắt

1

Câu chuyện bắt đầu, từ ngày Thủy rời bỏ con ngựa sắt cũ kỹ, để đi bộ một quãng dài đến trường bằng con đường tắt đẹp.

Thủy nhớ lần đi qua con đường trải sỏi trắng. Hai bên đường toàn là những biệt thự xinh xắn, với hàng cây bóng rợp che kín. Trông con đường như phủ một vẻ huyền bí thơ mộng. Lần đầu tiên bỏ con ngựa sắt thân yêu, để dẫm chân nhẹ nhẹ sỏi từng hạt sỏi nhỏ trắng, lăn dài theo gót hồng thắm của Thủy. Cô bé vô tư vừa bước chân lên ngưỡng cửa trung học.

Hôm ấy, Thủy cảm thấy nhột nhột, hình như một cái gì chăm chú theo dõi Thủy lắm. Thủy đảo mắt nhìn quanh. Tầm mắt Thủy dừng lại trên khung cửa sổ.

— Một đôi mắt.

Phải, đôi mắt ẩn sau khung cửa sổ xanh xanh, màu xanh lá mạ dịu hiền của căn biệt thự nhỏ nhất đầu con phố.

Ngày đầu Thủy không quan tâm đến, vì Thủy cho rằng tình cờ mà thôi. Nhưng liên tiếp những ngày sau, đôi mắt ấy theo ám ảnh Thủy luôn. Trưa cũng như chiều, ngày hai buổi đi và về. Đôi mắt buồn buồn, làm Thủy xao xuyến không ít.

Hôm nay vào lớp Thủy kéo Linh, Nhã hai cô bạn thân ra ngồi gốc phượng bàn tán.

— Linh, Nhã ơi! tao có chuyện lạ muốn nói với tụi bây.

— Đầu chuyện gì, quan trọng hông Thủy?

— Cũng không có gì quan trọng.

Thủy lần lượt kể về đôi mắt đã dõi bước chân Thủy. Rồi kết luận bằng những lời dí dỏm.

— Cha, tụi bây mà thấy đôi mắt đó, chắc mê luôn, đẹp làm sao, mơ huyền lắm.

Linh đoán.

— Chắc của cái chị nào đó Thủy ơi! Chị ấy muốn làm quen với mày. Hay là con nhỏ nào đó nó muốn quen,

làm bộ bí mật cho mày làm quen nó đó.

Nhưng Nhã gạt phắt :

— Ồi ! bỏ qua cho rồi, chắc tại tình cờ đó mà. Thôi đi chơi.

Thủy theo hai bạn đi và quên đôi mắt huyền bí đó. Nghe lời bạn, Thủy không còn chú ý đôi mắt nữa, và nghĩ thầm :

— Người ta nhìn mình mặc kệ, nghĩ làm gì cho mệt.

Hàng ngày, Thủy vẫn tiếp tục đi qua con đường trải sỏi đó và đôi mắt buồn sau khung cửa vẫn theo dõi từng bước chân Thủy, như đưa tiễn người bạn độc hành, trên con đường thanh vắng. Trong tà áo trinh nguyên, nổi trên nền trời thâm u của mùa mưa tháng bảy.

Tuy Thủy đã tự nhủ với lòng, không bao giờ chú ý đến đôi mắt đó nữa. Năm tháng dài trôi qua. Đôi mắt ấy vẫn còn theo dõi Thủy mỗi trưa đi học hay chiều về. Đôi mắt mơ buồn, khi thì nhìn Thủy với vẻ tinh nghịch long lanh, khi thì vui cười lấp ló lại buồn hiu. Bất cứ lúc nào dù mưa hay nắng Thủy vẫn bắt gặp đôi mắt ấy hoài.

Nhiều hôm trời mưa to. Thủy men men theo hàng cây, đi lẫn trong chiếc áo mưa. Đôi mắt lại nhìn Thủy, nửa có vẻ xót thương, nửa có vẻ mời mọc Thủy ghé vào nhà. Thủy cứ lầm lũi bước mau. Lòng dâng lên nỗi dỗi hờn nhủ thầm :

— Người gì đâu mà kỳ, không cho người ta xem mặt, lại lấy mắt

ám ảnh người ta hoài. Sao mà thấy ghét.

Thủy tức rầm rức trong lòng. Câu chuyện này được Linh, Nhã, Thủy bàn tán sôi nổi. — Người gì đâu mà kỳ.

Thủy lặp lại câu nói trong lòng hôm nọ với hai bạn.

Linh thì thầm :

— Chắc người ta chú ý đến mày dữ rồi đó. Không biết cái chị hay cái anh há Thủy. Hay hôm nào mày hỏi xem sao.

Nhã cản :

— Thôi đừng, hỏi người ta mắc cỡ, kỳ lắm. Thủy phân vân ghê gớm. Theo Nhã hay Linh. Cuối cùng Thủy theo lời Nhã. Để im lặng thì hơn, làm người ta mắc cỡ tội nghiệp. Quyết định theo lời Nhã. Thủy chợt nghe trong lòng vui vui, ồ ! ít ra Thủy cũng có cảm tình với đôi mắt ấy lắm chứ.

Đôi mắt buồn, Thủy không bao giờ quên được Đôi mắt đen mơ, thu hút lạ lùng. Rồi Thủy cũng nghe hai bạn để qua một bên.

2

Bây giờ mùa mưa qua rồi. Tết sắp đến, tháng 11 này sao trời lạnh cắt da. Khoác chiếc áo len, co ro trong ngọn gió bắc lạnh lùng. Thủy đếm từng bước chân, theo tiếng vi vút của gió và tiếng rào rào của sỏi nghiêng dưới chân. Hôm nay, Thủy bạo gan đứng lại xa xa nhìn đôi mắt đó.

Thoáng một giây phút bối rối, có nhẽ đôi mắt đã biết Thủy chú ý rồi. Thủy thấy đôi mắt chớp chớp mà nao nao trong dạ. Thủy liền cúi đầu đi thẳng. Hình như đôi mắt ấy đang dõi theo Thủy thì phải vì Thủy nghe nhột nhạt vướng vít đôi chân.

Còn vài hôm nữa tết. Mùa đông vội vã đi qua. Chúa xuân mang nắng ấm, len lỏi qua các cành cây, rọi hồng đôi má Thủy. Gió đông đã bị xua đuổi rồi. Vài hôm nữa nghỉ tết, Thủy nhủ : — Đôi mắt đáng ghét ơ ! ta sắp xa mi mười ngày rồi .

Thủy thoáng mỉm cười, khi nghĩ đến đáng đời cho người có đôi mắt đáng ghét. Ít hôm nữa Thủy nghỉ học. Cho đôi mắt trơ trên một mình. Thủy thích quá. Đi nhanh đến trường để nói Nhã, Linh nghe.

Ba đứa ngồi cười khúc khích bên nhau.

Linh nói :

— Chà chắc đôi mắt ấy nhớ mày lắm, Thủy.

— Mặc kệ chứ tao ghét lắm.

— Đôi mắt ấy sẽ buồn Thủy ơ ! mày hông thương sao. Giọng con Nhã băng khuôn.

Thủy thấy lòng buồn buồn. Và nghe thương thương đôi mắt. Phải rồi, Thủy đã dối lòng, vì Thủy cũng nhớ đôi mắt đó lắm. Quen rồi mà lỵ.

Câu chuyện đôi mắt của Thủy, dường như trĩu nặng trong lòng ba đứa. Cả ba ngồi im lặng. Không biết Linh, Nhã nghĩ gì ? Còn Thủy, Thủy quyết với lòng thể nào Thủy

cũng tìm cho ra, đôi mắt của ai ? Gái hay trai ?

Bầu trời quang đãng. Nắng ấm len nhẹ nhẹ, choàng qua vai, qua má Linh, Thủy, Nhã, gió thoảng thì thầm như nhắc nhủ cho cả ba :

— Ta đã đưa mùa xuân về rồi. Các cháu ạ !

— Gần tết các cháu có vui không ?

Ba đứa nhìn nhau. Linh mở lời.

— Tết nay Thủy Nhã có về quê ăn tết không ? Nhã đáp :

— Có, Nhã đi Đà Lạt. Còn Linh Thủy ?

Linh trả lời.

— Ủa, Nhã đi Đà Lạt à. Linh cũng thế. Hai đứa ăn tết chung vui Nhã nhỉ.

Linh dứt lời mắt nhìn Thủy dò hỏi.

Thủy cười.

— Linh, Nhã gặp nhau thích quá Thủy ăn tết ở đây.

Câu chuyện xoay quanh trong ngày tết. Vui với nhau và quên đi rồi chuyện đôi mắt.

Chuông reng vào học.

Linh, Nhã, Thủy uể oải đứng dậy đi lên lớp. Hôm nay ngày cuối.

Trong giờ học, ngồi buồn trong lớp. Hình ảnh đôi mắt buồn lại hiện ra.

— Chiều nay về mình dừng lại hỏi xem — nghĩ như thế, Thủy trông cho mau đến giờ về. Lật bật, cũng đến giờ. Thu xếp tập

vở thật nhanh. Thủy vội vã xuống lầu. Đi qua con đường trải sỏi. Khung cửa sổ đây rồi. Đôi mắt, hôm nay thật là mơ buồn. Thủy dừng chân. Cổ thu hết can đảm để hỏi. Sao Thủy cảm thấy cổ họng nghẹn lại. Thủy tức quá, nước mắt muốn ứa ra.

Thủy cúi đầu bước qua mau như trốn chạy đôi mắt. Rồi lẩm bẩm :

— Đành vậy bao giờ nghỉ tết vào mình hỏi cũng được.

Thủy bước nhanh hơn. Lòng dâng lên nỗi buồn vô tả. Ngày mai xa đôi mắt.

3

Mấy ngày nghỉ Tết thật nhộn nhịp thật vui. Hôm nay học sinh đi học trở lại. Thủy cũng vẫn áo dài trắng tinh, cặp sách trong niềm vui, sắp gặp lại bạn. Đến đầu đường trải sỏi. Thủy chợt nhớ lại đôi mắt đẹp. Kín đáo, len lén nhìn khung cửa.

— Ồ ! lại cũng đôi mắt ẩn sau khung cửa sổ.

Đôi mắt nhìn Thủy với vẻ tinh nghịch như thầm hỏi :

— Cô bé ơi ! Ăn tết vui không ? Ta đã bắt gặp cô bé tìm ta rồi đó nhé.

Thủy thẹn thùng dậm ra tức bực

— Rồi thật vô duyên.

Vào lớp gặp mấy bạn. Thủy vui quá. Bộ ba Thủy, Nhã, Linh kéo nhau ăn kem.

Linh nhìn Thủy tủm tỉm cười.

— Sao đôi mắt hôm nay có còn nhìn không ?

— Chết quên khuấy mất, hồi nãy tính vào lớp nói với Linh, Nhã. Mảng vui quên mất. Cũng con bé Linh nhắc nữa.

Thủy lừ mắt nhìn Linh. Nhếch mép cười.

— Hồi nãy Thủy đi ngang, cũng thấy đôi mắt đó nữa. Mà hầy ta còn làm ra vẻ chế Thủy nữa. Làm Thủy tức ghê cơ Linh ạ.

— Sao lạ vậy cà ? Linh nói.

Nhã tròn mắt tiếp lời Linh :

— Kỳ ghê há, vậy mà Nhã tưởng cách mười ngày, có lẽ đôi mắt đã quên Thủy rồi.

Thủy nheo mắt :

— Ờ ! Vậy mới tức chứ, người gì đâu dai nhách há mấy bồ.

Ngừng một chút tiếp luôn :

— Thôi từ rày, hai bồ đừng hỏi Thủy chuyện đó nữa. Thủy xem như không có gì cả. Bây giờ nếu có gặp Thủy cũng mặc kệ luôn.

Linh tinh nghịch hỏi :

— Nhắm bồ qua được hôn đó.

Thủy cười không nói. Còn Nhã cứ chặc lưỡi mãi.

Thủy nghĩ cô bé này hiểu kỳ thật.

Những ngày đi học tiếp tục trôi qua. Đôi mắt buồn, vẫn tiếp tục ẩn hiện chập chờn sau khung cửa sổ màu xanh lá mạ.

Thủy quen đi rồi, không còn thấy khó chịu nữa. Giá bây giờ đôi mắt ấy mất đi, có lẽ Thủy buồn lắm.

Câu chuyện về đôi mắt, không còn là đầu đề, để ba đứa nhắc nhở nữa. Tuy thỉnh thoảng vui miệng Linh hỏi thăm.

— Cũng như hồi đó.

Câu trả lời gọn gàng như sẵn sàng trên môi Thủy. Tổ vẽ không quan tâm, nhưng trong lòng vẫn bị đôi mắt ám ảnh luôn. Thủy quyết thế nào cũng làm cho đôi mắt hết bí mật đối với Thủy. Thủy không muốn tâm sự với bạn về đôi mắt ấy nữa. Chỉ âm thầm suy nghĩ, đặt nhiều giả thuyết, sống trong vũng mắt huyền bí buồn buồn đó.

4

Tết qua rồi, hè lại nổi đầu.

Trời bây giờ không còn những cơn mưa triu hột. Những cơn gió lạnh lùng hay những tia nắng ấm dầm thấm nhường chỗ cho mùa hạ nóng như thiêu, như đốt.

Buổi trưa Thủy đi học, ánh nắng chói chang. Đi ngoài trời vẫn nóng khủng khiếp. Thế mà đôi mắt vẫn kiên nhẫn dõi từng bước chân Thủy.

Còn nửa tháng nữa nghỉ hè. Thủy vẫn cảm lạnh. Sống trong vũng mắt buồn dịu vợi đó. Mười mấy ngày qua mau như cơn gió thoảng trong mùa hạ.

Hôm nay là ngày cuối. Thầy giám thị dặn dò vài lời cho niên học sang năm. Rồi cho về sớm. Linh, Nhã đòi

đến nhà Thủy chơi. À! thì ra hai cô bé này chưa quên chuyện đôi mắt. Vừa đi vừa bàn tán, Linh bảo:

— Hôm nay mình ráng khám phá đôi mắt ấy nhé Thủy.

Thủy buồn buồn.

— Hôm nay về sớm Thủy sợ không gặp đó chứ.

Im lặng bên nhau. Đứa nào cũng lo hôm nay không gặp đôi mắt, thất vọng biết mấy.

Con đường trải sỏi đây rồi, cần biệt thự tí đâu kia. Tiếng sỏi nghiền đều dưới chân, nghe rõ mồn một.

— Chắc hông có đôi mắt đâu.

Thủy không dám nhìn nữa. Vì sợ thất vọng lên vào hồn.

— Thủy ơi phải đôi mắt kia không?

Linh chỉ tay vào khung cửa màu xanh.

— Á đúng rồi, đôi mắt hay ghê, biết mình về sớm nữa.

Thủy mừng ghê. Thì thầm với hai bạn. — Mình lại hỏi nhé.

Ba đứa kéo tay nhau. Tiến dần đến khung cửa ấy.

Đôi mắt có lẽ biết được ý định của ba cô bé. Nên làm bộ quay chỗ khác.

Thủy dục:

— Nhã hỏi đi.

— Thôi Linh hỏi đó, mình hông dám.

Linh đắn đo một lúc rồi đáp ứng mở lời:

— Ơ... ơ... ơ...

Chết hổng biết kêu bằng gì, tấm màn che kín mặt biết anh hay chị mà hỏi.

Linh đổ mặt trong câu nói có một chữ mà thôi.

— Ơ... ơ... ơ...

Đôi mắt quay lại. Tiếng nói đầm ấm vang lên :

— Các cô muốn hỏi ai ?

— Í cái ông .. Thủy, Nhã ời.

Thủy luống cuống :

— Chết mình tưởng chị nào. Tự vì đôi mắt buồn quá.

Đôi mắt. Ừ quên. Cái ông trong nhà như đoán được ý nghĩ cả ba. Vội nói :

— Không sao đâu. Các cô vào chơi. Có chuyện gì cứ hỏi. Tôi không thể ra được.

Thủy đưa mắt nhìn bạn. Cả ba nhìn nhau. Rồi nhìn lại đôi mắt. Đôi mắt buồn quá. Thu hút lạ lùng. Ba cô bé bước từ từ vào cổng rào, lên nền gạch hoa. Cánh cửa khép hờ.

— Chị Huyền ời ! mở cửa giùm em.

Một thiếu nữ kéo cánh cửa rộng ra. Thủy nhìn vào, đôi mắt long lanh xoay qua nhìn hai bạn. Nhã, Linh đưa mắt nhìn lại. Thủy cúi đầu, nước mắt muốn rưng rưng. Thì ra đôi mắt bí ẩn đó của một thanh niên trạc 25 tuổi. Về mặt mừng tựa người thiếu nữ ra mở cửa cho bạn Thủy. Đôi mắt buồn ấy, khuôn mặt răn rỏi ấy đang ngồi trên chiếc xe đẩy tay.

Ba đứa lặng lẽ vào phòng khách. Chị Huyền mời tụi Thủy ngồi.

— Được rồi, chị để đó tụi em. Linh nói. Người thanh niên mở lời.

— Tôi là Tính. Cô Thủy hôm nay bãi trường rồi à.

— Í, chú biết tên Thủy nữa sao ?

— Chắc Thủy ngạc nhiên lắm phải không ?

Trước hết Thủy phải giới thiệu hai bạn chứ..

— Đây là Linh, Nhã bạn thân của Thủy.

Linh láu táu :

— Thôi bây giờ chú biết rồi. Chú kể nguyên do đi. Tụi Linh thắc mắc lắm. Thủy vào trường kể về đôi mắt chú luôn.

Chị Huyền mang nước ra.

— Uống nước đi mấy cô. Rồi tôi sẽ nói. Thủy kéo tay chị Huyền ngồi xuống. Nhưng chị Huyền cười. Bảo bạn công việc và chị thoãn thoắt đi xuống.

Tính nhìn theo thờ dài. Nét mặt răn lại, trầm giọng xuống :

— Bây giờ tôi nói nguyên do biết tên Thủy trước nhé :

— Giản dị lắm. Nhà bên đây — chú chỉ nhà bên cạnh — có cậu bé học chung trường Thủy, đã dò hỏi cho tôi biết tên Thủy. Hôm nay tôi biết Thủy về sớm là cũng nhờ cậu bé đó. Và ngày mai bãi trường rồi.

Tính buồn buồn. Mắt dịu vợi nhìn xa cho tâm trí ngược về khoảng thời gian xa cũ.

5

Là một học sinh của trường Trung học ngoài Huế. Tính cùng gia đình sống trong làng quê nhỏ, cạnh dòng sông Hương thơ mộng, ngoài ba mẹ, Tính còn một người chị và cô em gái.

Dòng đời lặng lẽ trôi qua. Cuộc sống bình thản của gia đình Tính nếu không vì cái bằng Tú tài Tính chiếm được, có lẽ sẽ không có gì xáo trộn. Sau khi thi đậu, ba mẹ Tính muốn Tính vào Nam lập nghiệp hơn là chôn cuộc đời ở miền quê hương khô cằn này. Thế là Tính và chị Huyền vào Nam. Tính theo học khoá sĩ quan còn chị Huyền làm nghề giáo. Hai chị em dành dụm tậu được căn nhà xinh xắn này đây. Rồi bàn nhau, về Huế rước ba mẹ và em gái vào Nam. Nhưng mẹ Tính không bằng lòng, mẩu chuyện trong gia đình ngày hôm ấy không bao giờ nhạt phai trong trí Tính.

— Chị con đã mua được căn nhà. Con về Huế là rước ba mẹ vào Nam sống với chúng con.

— Mẹ già rồi con ạ. Muốn con vào Nam để lập nghiệp, chứ con đi lính, mẹ biết mẹ vui lắm. Nhưng mẹ không thể nào vào Nam với các con, vì mẹ muốn khi mẹ trăm tuổi già mẹ được nằm dưới ba tấc đất quê hương này. Ba chúng mày muốn đi thì cứ đi. Mẹ không đi mô hết.

Ba Tính :

— Bà không đi, tôi còn đi mô. Rứa con cứ dắt con Út vào Nam cho

nó ăn học. Thỉnh thoảng các con về thăm ba mẹ là đủ lắm rồi.

Em gái Tính cũng tỏ vẻ muốn ở lại săn sóc ba mẹ già yếu. Dù Tính năn nỉ hết lời, ba mẹ Tính khẳng khái. Buồn rầu trở vô Nam, báo tin cho chị biết. Và đơn vị Tính bị đổi đi xa. Sau những lần hành quân. Tính hay về thăm ba mẹ ; em gái, kể cho Trâm—em gái Tính—nghe nhiều chuyện về đời lính.

— Lần này vào Nam, anh phải đi hành quân lâu. Bao giờ về phép anh sẽ kể Trâm nghe chuyện hành quân của anh Trâm hí. Ráng học cho giỏi đi.

Thế là lần vào Nam này bao tai họa vây lấy gia đình Tính.

Trong một trận choảng nhau, Tính bị trúng đạn. Vào bệnh viện phải cưa chân ; được giải ngũ. Tính buồn nhiều. Câu chuyện hứa kể cho em gái, tan thành mây khói. Nhờ chị trở về Huế báo tin ba mẹ biết. Nhưng... ba mẹ Tính chưa biết tin, thế mà Tính đã phải khóc thương ba mẹ, em gái rồi. Làng quê bé nhỏ của Tính bị VC pháo kích. Ba mẹ và cô em gái chết trong vùng khói lửa.

6

Tính thở dài. Đôi mắt buồn hiu hắt nhìn Thủy rồi nói :

— Hôm tôi ngồi đây, thấy Thủy đi qua, mái tóc thề xoa vai, dáng dấp giống em gái tôi. Chợt nhớ lời hứa với nó, tôi muốn tìm lại hình ảnh nó qua Thủy nên kiên nhẫn

XEM TRANG 40

tuổi thơ của Thu

CON đường đất chạy dài từ nhà đến trường mọc đầy cỏ may và những đóa hoa dại màu tím, hoa mười giờ hoa mắc cở... chen nhau như tấm thảm hoa đủ màu trên thượng giới. Nắng màu vàng tơ trải nhẹ trên tóc, vương trên quần áo cậu học trò bé bỏng.

— Đông à! tôi gọi — hãy đến nhà tao chơi nghe.

Đông, thằng bạn nhỏ của tôi. Nó gầy lắm. Nhà nó nghèo lại thêm bà di ghẻ thật khắc nghiệt. Tôi là thằng con trai nhỏ, mạnh và du côn nhất lớp. Tôi bảo vệ Đông trong các cuộc hiếp đáp của tụi bạn lớp khác.

Đông nhướng mắt lên:

— Chi vậy?

— Dán diều đấy ời! Chị tao mới cho sắp giấy màu đẹp ác.

Nó nhìn xuống, nói thật nhỏ,

— Tao đi không được.

— Sao vậy? Mai mình không phải đi học nữa, thầy bảo mình được nghỉ hè mà.

Đông lắc đầu:

— Tao không biết nhưng đi di tao đánh chết. Tôi bêu môi bực tức:

— Hừ! di mấy dứ còn hơn chẳng nữa. À còn thằng Xuân em của mày đó, coi chừng tao «oánh» nó một trận à.

— Bộ nó chọc mày hả?

Tôi lắc đầu không đáp. Thật ra thằng Xuân không hề dám «đụng» tới tôi nhưng phải đánh nó. Ai bảo nó chọc con Đào. Tôi chơi với Đào từ lúc còn bé, má nó ngày xưa vẫn chơi thân với mẹ tôi. Tự nhiên tôi lại nghĩ

mình có bốn phận che chở cho nó dù không bao giờ tôi dám đi chơi với nó. Ai lại đi chơi với con gái bao giờ, tụi con gái chỉ thích búp bê cao su, nhà chòi... Tôi chúa ghét các loại đó. Tôi và thằng Đông đi bắn chim, đánh lộn suốt cả ngày, nhiều khi Đào nó cấm nhưng tôi chỉ hứa cho qua lẹ vậy thôi. Ngày mẹ mất, chị Hai thay mẹ tiếp tục buôn bán. Tôi học giỏi hơn nhiều nhưng tánh tình cũ không bỏ được.

Tôi ngược lên nhìn Đông.

— Ừ thôi nhớ lại chơi nghe, tao về.

..

Buổi tối... Tôi ngồi gần chị khe khẽ hát.

“Làng tôi có cây đa cao ngất từng xanh, có sông sâu...” Chị ngưng tay chụm lửa quay sang tôi.

— Ai dạy Thu hát đó.

— Anh Quân

Chị phát vào đít tôi một cái:

— Chọc chị hả Thu.

— Thiệt mà.

Tôi vẫn thường phá chị như thế. Thật ra anh Quân chỉ dạy có một bài gì đó, tôi quên mất tên rồi nhưng tôi mơ hồ thấy chị vui khi nhắc đến tên anh ấy nên những bài hát sau tôi vẫn nói bài của anh Quân dạy. Không hiểu sao anh ấy lại đến nhà tôi hoài nữa. Tôi định hỏi chị nhưng mấy lần rồi tôi không dám.

— Thu à, — tiếng chị gọi làm tôi giật mình — lấy chén chị em mình ăn chè đi cưng.

— Nhưng chè chưa chín mà chị.

— Thì lấy trước đi.

Ánh lửa bếp bập bùng làm má chị hồng hồng trông xinh tẹt. Tôi nghiêng đầu buột miệng.

— Á chị Hai đẹp ác liệt.

Chị đỏ mặt lên vì mắc cỡ, thuận tay định cốc vào đầu tôi. Tôi né sang bên và “phi thân” ra xa.

— Á xí hựt, chị Hai xem em chỉ chưa Trương Vô Kỵ số một đó nghe chị.

Chị cười, hai cái đồng tiền lúm sâu vào trông dễ thương lạ!

Lúc ăn cũng vậy, tánh tôi ham ăn kinh khủng, suýt tí nữa phồng cả lú ối. Hai chị em vừa ăn chè vừa nói chuyện. Tôi kể chuyện đánh lộn với thằng

Sơn, chuyện thầy giáo thưởng cho quyền Thế giới Tự do, chuyện thắng Đông với bà di ghê ác kinh khủng. Chị chỉ cười. Tôi thương cái cười của chị làm sao !

Trên vách bếp hai cái bóng chụm đầu vào nhau, ngoài kia trời bắt đầu đổ mưa, những cơn mưa đầu mùa xối vội vã trên tàu lá chuối nghe vui tai lạ !

∴

Vừa thấy bóng con Đào ở đằng sau, tôi lượm cái ná chim chạy theo nói:

— Đào à !

— Thu đi đâu đó.

— Thu đi bắn chim thì gặp Đào.

Con Đào nhúu mày lại tỏ vẻ không bằng lòng.

— Đã bảo Thu đừng có bắn chúng nó mà. Đau lắm ! Rủi nó chết mình có tội à nghe. Ai thử lấy viên sỏi này bắn vào Thu coi Thu có khóc không.

— Tôi định cãi rằng nhất định không khóc. Con trai không ai khóc kỳ vậy. Nhưng thôi không khéo con Đào giận thì nguy mất.

— À Thu đừng bắn chúng nữa nghe.

Tôi gật đầu giả bộ ngây ngô.

— Thế giết nó tội lắm hả Đào ?

—Ừa.

Thằng Xuân đương chơi diều từ xa chạy lại đâm đầu vô Đào làm nó té ngửa. Tôi đỡ nó và phủi sạch quần áo nhưng Đào vẫn cứ rấm rức khóc hoài. Nhìn sang thằng Xuân đứng trơ mặt đó, tôi tức giận nhảy lại dấm túi bụi vào mặt nó. Nó la lên.

— Tụi bây ơi, thằng này nó oánh tao, đánh bề mặt nó đi tụi bây.

Chừng mười đứa sáp lại vây quanh tôi tụi nó vừa đánh vừa chơi đá vào đầu. Một thằng dấm thật mạnh vào mặt tôi, máu từ mũi chảy ra. Tôi không còn biết gì nữa hết, ngã quỵ xuống. Hình như tiếng con Đào khóc...

Tôi tỉnh dậy thấy chị Hai bên giường. Chị đang thoa nhẹ thuốc trên vết thương rướm máu ở đầu.

Tôi mở mắt ra nhìn chị la nhỏ :

— Ái da, rất quá chị à.

Chị nghiêm mặt lại làm tôi hoảng sợ nín luôn.

Suốt buổi chiều ấy nằm trên giường thật là bức bối làm sao ấy. Tôi lằm bằm chửi thằng Xuân hèn nhất :

— Mười thằng đánh một. Đồ quân hèn, sức mấy một mình thằng Xuân dám chơi với tao.

Tiếng chị kêu ăn cơm, tôi bật dậy mò mẫm tìm đôi dép. Ra đến bàn ăn chị nhìn tôi:

— Thu, lại biểu.

— Dạ.

— Tại sao em đánh lộn với thằng Xuân hả?

Tôi ấp úng:

— Tại nó... chọc em.

— Không phải vậy, Thu sao em nói láo?

Tôi ứa nước mắt.

— Dạ chị tha lỗi cho em, tại nó xô con Đào ngã em tức em mới đánh nó, rồi nó xúi cả chục thằng bao vây đánh em nữa.

— Cũng do em gây sự trước. Bây giờ tính sao cái lỗi đó đây?

Tôi cúi đầu xuống sợ hãi.

— Lần sau đừng vậy nữa nghe Thu. Em có thương chị không chứ?

Chị ôm lấy tôi, hôn lên cái đầu khét nắng đầy mồ hôi. Tôi cười nhỏ nhỏ bên tai chị.

— Chị Hai, em thương chị nhất thế giới.

— Á, đồ gì « nịnh » quá!

Tôi chạy vòng ra sau ôm lưng chị cười nắc nẻ.

..

Mấy lúc này chị Hai bệnh luôn. Mắt chị trũng sâu đen thẳm, gương mặt xanh xao. Quán hàng không ai trông coi. Có bữa chị nằm nhắm mắt hoài làm tôi muốn khóc. Tôi chạy sang nhà Đông cầu cứu nhưng nó không giúp tôi gì cả. Tôi đến lúc nó làm tí em. Bà dì nó cầm cây roi dài làm tôi phát sợ. Tôi ra về gặp thằng Xuân, cái bản mặt nó vênh vênh, nếu lúc bình thường tôi đã đấm nó vài cái cho bõ tức. Con đường đất dẫn về nhà tôi đầy hoa cỏ — thế giới vàng ngọc của tôi — bị bỏ quên thật rồi đó, tôi không thiết gì nữa hết. Ngày hôm ấy bỏ luôn bữa cơm chiều. Tối đến tôi bắc cái ghế nhỏ ngồi bên giường chị. Chị vẫn mê man, tôi lo sợ đến phát khóc đi được.

Chị mở mắt ra, mệt nhọc:

— Thu à, em ăn cơm chưa?

— Chưa nhưng em không đói đâu.

Tôi bắt chước người lớn:

— À chị uống sữa nghe.

Không đợi chị trả lời tôi nhảy xuống giường chạy nhanh vô bếp. Thú

thật lần đầu tiên tôi làm công việc này, mồ hôi vã ra như tắm. Tôi khệ nệ xách ấm nước sôi rót vào ly. Hơi nước nóng bốc lên, mặt tôi nóng ran như bị phỏng.

— Coi chừng đó Thu, thôi chị không uống mà.

— Không ! em làm được.

Nói rồi tôi nhanh nhẹn bưng ly sữa đến giường cho chị.

— Chị, sữa còn nóng lắm.

— Thu, lại chị bảo.

Tôi ngoan ngoãn nghe theo chị. Chị ôm tôi, những giọt nước mắt của chị đầm đìa trên gò má tôi. Tôi nằm yên bên chị, ngửa mặt lên nhìn nóc mùng đã ngả sang màu vàng cũ theo thời gian. Ở ngoài trời bắt đầu mưa, tôi miên man nghĩ đến cái bóng tối ghê rợn đang phủ xuống khắp nhà. Câu chuyện ma của thằng Sơn trở về ám ảnh tôi không ngớt. Nó bảo ai bệnh rồi cũng chết. Một cảm giác rợn rợn làm tôi lạnh xương sống. Tôi sờ soạng lên mặt chị, gọi khẽ :

— Chị Hai.

— Gì hả Thu.

— Em sợ...

— Nằm sát vào chị. Ngủ đi Thu.

Tốt nhắm nghiền mắt lại, giấc ngủ vẫn đến tràn đầy vô tư và thiên thần...

..

Chỉ vài hôm sau chị hết bệnh. Tôi được phép đi chơi với Đông. Buổi chiều nay gió thật nhiều, những cơn gió làm đám mạ non ngã nghiêng. Tôi chạy nhanh trên bờ đê, con diều giấy đỏ rời tay tôi bay cao trên trời xanh chẳng mấy chốc, nó trở nên nhỏ bé nhưng oai nghi chẳng kém gì con rồng uốn khúc trên cao. Tôi say mê quên cả đôi chân rất vì đập phải gai cây mắc cở. Tiếng thằng Đông cổ võ làm tôi hưng chí, tôi nhảy lên bờ đất cao rồi chẳng may trượt chân té sấp bên ruộng. Con diều giấy chợt bị kéo gấp vướng vào cây dừa cao. Tôi ngần ngừ nhìn cánh diều tung tăng trong màu lá dừa xanh ròn. Nó đã lìa khỏi tay tôi mất rồi ! Một chút luyến tiếc len vào tim cậu học trò bé bỏng

Tiếng thằng Đông hốt hoảng

— Thu ơi coi kìa, cháy nhà mây ơi !

Đám lửa đỏ rực ở phía nhà tôi. Thằng Đông chợt bỏ chạy đi. Tôi đứng chết trân, những vết gai cắm bông trở nên đau nhức lạ. Chỉ thoáng một chút nó trở lại lời tôi. Mặt nó xanh mét.

— Về mau, nhà mày cháy, chị Hai...

Tôi vùng dậy chạy theo nó. Đến nơi lửa áp vào mặt tôi nóng ran, tôi tung mình bồng vào lửa. Có người níu tôi lại. Mắt tôi không thấy gì hết, chỉ có màu đỏ rực của lửa. Mọi người xông xáo, ba thằng Sơn bồng chị ra. Tôi quì xuống khóc nức nở.

Chị nhìn tôi không nói được gì ngoài hai tiếng Thu ơi!

Mắt chị khép kín lại. Tôi sờ soạng lên mũi chị như trong đêm nào chị đau. Không một hơi nóng nào cả. Tôi khóc nước mắt làm nhòa đi mọi vật xung quanh, chỉ có hình chị với cái cười thương yêu.

..

Tôi dắt tay Đông về phía đất làng.

Buổi chiều vẫn còn gió lộng. Những đám mạ xanh trơ vơ. Hai bên đường con đường dẫn đến trường mà cũng đến nơi chị yên nghỉ, toàn những đóa hoa mắc cỡ màu tím, hoa mười giờ... Và bây giờ thế giới vàng ngọc của tôi bị bỏ quên thật sự rồi đó! Vắng chị, tất cả ý nghĩa đẹp của đời này coi như không có. Và những gì êm đẹp của tôi, bay mất rồi còn đâu, nó rời khỏi tay tôi như con diều giấy đỏ, chẳng bao giờ nó trở lại với tôi nữa. Tôi chỉ thấy mơ hồ đâu đây nụ cười thương yêu của chị. Cái cười mà suốt đời tôi không quên. Bây giờ tôi đã lớn, dẫu lớn với số tuổi mười lăm. Hai năm qua tôi sống với anh Quân. Anh thương tôi nhiều nhất có lẽ vì anh không còn gia đình và vì... tôi giống chị như đúc. Nhưng anh Quân lại đổi từ tỉnh này sang tỉnh khác. Tôi sống lại ở nhà trọ bằng tiền lương của anh. Hằng ngày tôi và Đông ra mộ chị.

— Đông à!

— Gì hả Thu.

— Mấy tháng rồi anh Quân chưa về, tao buồn quá!

— Thôi Thu, mày buồn gì, phải ráng học lên đi chớ. Phải làm một cái gì cho chị Hai vui Thu ạ.

Tôi mở to mắt nhìn nó. Chưa bao giờ tôi nghe Đông nói hay như ngày hôm nay. Thằng bạn tôi nó già dặn như người lớn. Vâng! có lẽ tôi ráng học vì tôi không thể nhờ vả anh Quân mãi, vì không còn ai khuyên bảo tôi nữa. Tôi úp mặt vào lòng bàn tay khóc. Từ dạo chị mất đi, tôi không còn là một thằng học trò cứ lo cãi với Đào vì con trai không khóc. Đông yên lặng nhờ từng ngọn cỏ trên mộ. Bầu trời hơi tối, ở đây cái hoang vắng làm tôi nghe lạnh

lạnh. Từng cơn gió nhẹ thổi lùa qua tóc hai đứa. Tôi đứng yên. Bóng người lính ở đằng xa, tóc anh bông bông. Tôi mừng vui chạy về phía anh. Anh ôm tôi, hôn lên tóc. Tôi cười trong nước mắt. Những giọt nước mắt nóng nóng, đầm đìa làm tôi nhớ đến một hình bóng thân yêu. Gió nhẹ ! cánh hoa mười giờ rung rinh. Con đường đất gồ ghề có cây dừa cao trên ấy không còn con diều giấy đỏ. Hai sự mất mát cũng khác nhau xa lắm. Tuổi thơ và tình thương của tôi đã bỏ lại nơi đây. Tôi ôm anh Quân, trong cái bóng tối mờ ảo này tôi nhìn rõ khuôn mặt chị. . vẫn cái cười đó, thương yêu làm sao !

Bóng đêm đổ xuống, ba cái bóng mất dần sau hàng cây sưa dừa cao lêu nghêu.

Yên Thủy.

đôi mắt

TIẾP TRANG 33

ngồi đây. Tưởng Thủy không biết, không chú ý.

Thủy nhếch mép cười :

— Ai ngờ Thủy chú ý quá phải không chú. Bằng giọng liến thoắng Nhã nói :

— Chú hồng biết chứ Thủy nó tức lắm đó.

— Đôi mắt chú buồn quá. Thủy tưởng là của chị nào đấy chứ.

Chị Huyền đi lên. Ngồi bên Thủy.

— Các cô còn thắc mắc hết.

— Hết rồi chị ạ. Chị kêu chúng em bằng em đi.

Sau một lúc trò chuyện. Tính nói :

— Tôi muốn nhận Thủy làm em gái nếu Thủy vui lòng.

Vĩnh Thanh-Thanh

Vui cười

Nhỏ răng

— Ông nhờ cho tôi cái răng.

Sau khi nhờ xong

— Bao nhiêu tiền đấy ông ?

— Xin cậu 200đ.

— Thôi, tôi chỉ trả 50đ. thôi ! không chịu thì ông gắn vào cho tôi, tôi đi nhờ chỗ khác.

— ? ! ? !

PHƯƠNG MAI

THẦY : Con vật nào đánh thức trò dậy vào buổi sáng ?

TRÒ : thưa thầy anh con ạ.

Nhóc là một đứa bé lười biếng. Một hôm bố nó hỏi :

— Nhóc, mỗi ngày mày làm gì trong lớp ?

— Thưa bố, con chờ chuông reo ạ.

PHI LONG

*Lai-rai cùng với TUỔI-HOA
Trước là Vui-Học sau là Học-Vui.*

✧ *Hoàng-đăng-Cập*

SỐNG

Sống như thế nào là nhục ? Cụ Phan-bội-Châu, một nhà đại ái quốc hy sinh cả đời cho dân tộc có bài thơ SỐNG như sau :

*Sống đại sinh chi đứng chật đời
Sống xem Âu-Mỹ hờ không ai
Sống làm nô lệ cho người khiến
Sống chịu ngu si để chúng cười
Sống tưởng công danh không tưởng
nước
Sống lo phú quý chẳng lo đời
Sống mà như thế đừng nên sống
Sống đại sinh chi đứng chật đời.*

CHẾT

Chết như thế nào mới đáng chết ? Cụ Trần cao Vân trước lúc bị hành hình tại An-Hòa (Huế) ngày 17-5-1916 vì tội chống thực dân Pháp đã xuất khẩu bài thơ như sau :

*Đứa nào muốn chết chết như chơi
Chết vì non sông, chết vì Trời.
Chết thảo, bao nài xương thịt nát,*

*Chết ngay, há ngại cồ đầu rơi
Chết trung, tiếng đề ngoài muôn dặm
Chết nghĩa, danh lưu đến vạn đời.
Chết được như vậy là hả lăm.
Ta không sợ chết, hỡi ai ơi !*

CÁC TIA SÁNG VÔ HÌNH...

*Các tia alpha, beta, gamma, là gì ?
Phóng xạ là gì ?*

Phóng xạ là tính chất của những chất hóa học như *radium, uranium, plutonium* v.v... bắn ra những tia sáng vô hình có thể xuyên qua các kim loại, có thể phát sinh lân quang v.v. trong khi biến hóa thành chất khác. Có 3 loại tia sáng vô hình : *tia alpha, tia beta* và *tia gamma*. Các tia này vô cùng nguy hiểm nếu ta không biết sử dụng chúng.

Làm thế nào sản xuất được các tia sáng này ?

Người ta sản xuất các tia alpha, beta, gamma bằng cách bắn phá một nhân nguyên tử.

Nói một cách đơn giản, nguyên tử là phần bé nhất của một nguyên tố có thể tồn tại ở trạng thái tự do hay ở trạng thái hóa hợp với các chất khác :

Một nhân nguyên tử gồm có 3 phần tử chính :

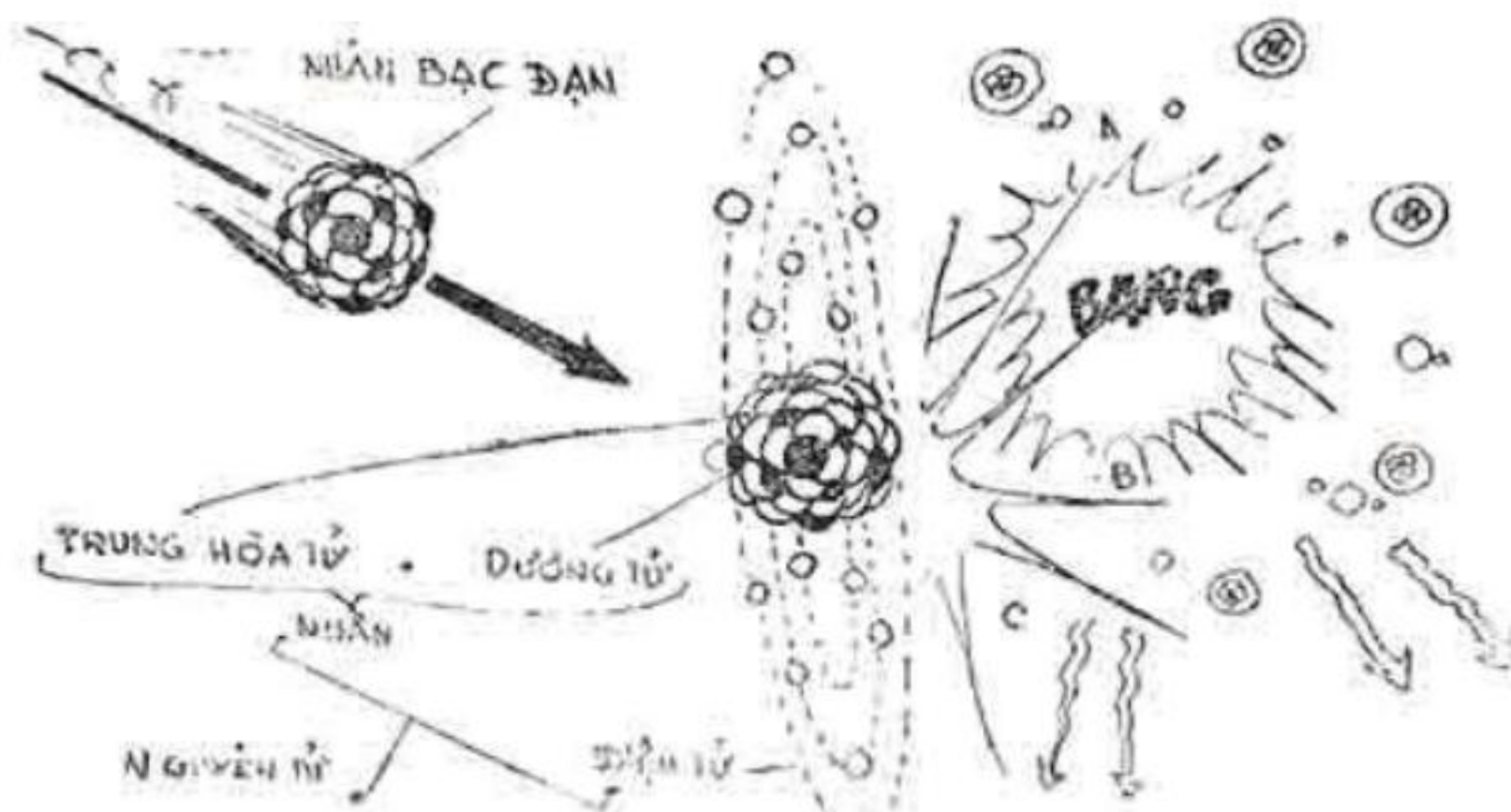
— Nhân nguyên tử. Nhân nguyên tử gồm có : *dương tử* (chứa điện tích dương) và *trung hòa tử* (không dương không âm,)

— *Điện tử* (chứa điện tích âm)

Bạn nên nhớ vật chất có trọng lượng là nhờ *dương tử* và *trung hòa tử*. Các *điện tử* chạy chung quanh nhân nguyên tử y như các hành tinh chạy chung quanh mặt trời.

Làm thế nào bắn phá được một nhân nguyên tử ?

Mời các bạn xem hình vẽ ?

Bạn dùng một nhân nguyên tử làm tạc đạn phóng tới một nhân nguyên tử làm bia đỡ. Khi nhân tạc đạn chạm mạnh vào nhân bia, nhân bia sẽ nổ và tạo thành ngay tức khắc :

— Tia alpha (tia này gồm có các nhân nguyên tử héli).

— Tia beta (tia này gồm có các điện tử)

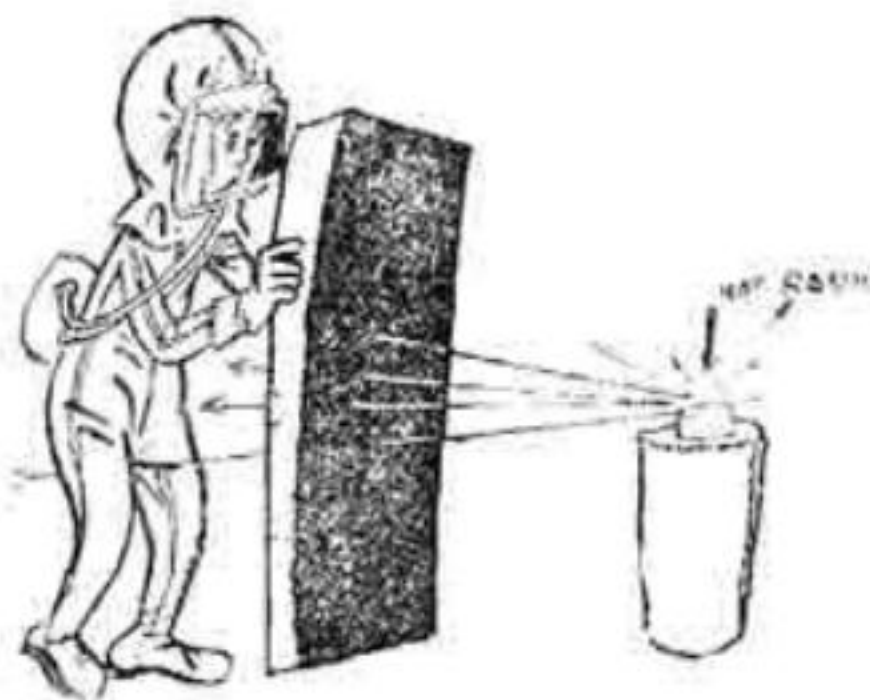
— Tia gamma (tia này là một bức xạ mà loài người chưa biết bản chất đích thực)

Trong ba tia trên, tia gamma mạnh nhất có thể xuyên qua một tấm kim loại bằng đồng dài đến 15cm (!). Còn hai tia alpha và beta yếu đến nỗi có thể bị cả không khí chỉ cách nguồn phóng xạ vài phân chặn lại.

Tia alpha bay với vận tốc 20.000 km/giây.

Tia beta bay với vận tốc từ 50.000 đến 300.000 km/giây.

Tia gamma bay với vận tốc 300.000 km/giây. (Vận tốc ánh sáng)

Chất có tính phóng xạ mạnh nhất là chất *radium* do bà Marie Sklodowska

(tức là Marie Curie) tìm ra. Chính nhờ nghiên cứu radium và các chất phóng xạ khác mà bà Marie Curie và các nhà thông thái đã khám phá được là tất cả các nguyên tử đều được tạo thành bởi những phần bé tí ti chứa điện tích.

Các tia phóng xạ bắn vào người y như các viên đạn bé tí ti của một cây súng có khả năng tiêu diệt sự sống của con người. Nhưng nếu khéo sử dụng, các tia này sẽ vô cùng hữu ích cho loài người trong nhiều phạm vi rộng lớn như y học, khảo cổ học, kỹ nghệ, canh nông, v.v..

VÀI CHI TIẾT KHÁ THÚ VỊ VỀ NGUYÊN TỬ

— Đường kính của một nguyên tử bé đến nỗi phải xếp hàng triệu nguyên tử mới bằng được phân nửa bề dày của trang báo Tuổi Hoa.

— Số nguyên tử Hydro trong một chậu nước nhiều hơn số giọt nước trong tất cả các đại dương trên địa cầu.

— Thể tích của một nguyên tử bằng 5×10^{-24} centimét khối (nếu viết bằng số thường thể tích của một nguyên tử bằng :

0,000000000000000000000000 5cm³)

Như thế nghĩa là trong một centimét khối có đến năm ngàn tỉ triệu triệu nguyên tử ! (mời bạn hãy tưởng tượng !)

— Bạn còn nhớ một nguyên tử gồm có nhân và các điện tử chạy chung quanh. Nói nôm na, trọng khối của nguyên tử chính là trọng khối của nhân, còn điện tử không đáng kể. Nhưng giữa điện tử và nhân là một khoảng không gian trống rỗng và nhân nguyên tử chỉ to bằng một phần tỉ tỉ toàn thể nguyên tử. Chính tính

chất này là điều hết sức may mắn cho chúng ta, bởi vì nếu giả sử một nguyên tử chỉ gồm có nhân mà thôi (không có điện tử chạy chung quanh), một ly nước lúc bấy giờ sẽ nặng hơn một xe hơi chở hàng nặng 2 tấn và bạn sẽ cân nặng bằng 12 đầu xe lửa (!)

— Mỗi giây đồng hồ các điện tử phải chạy chung quanh nhân nguyên tử 10.000 000.000.000 000 vòng để khỏi bị rơi vào nhân nguyên tử.

— Bạn đã biết vật chất tạo thành bởi các nguyên tử. Nếu giữa các nguyên tử cấu tạo vật chất không có khoảng trống, toàn thể địa cầu và toàn thể các sinh vật, các vật thể có trên địa cầu đều được thu gọn vào một cái đê đeo tay của các cô thợ may.

TẠI SAO ĐỊA CẦU QUAY CHUNG QUANH MẶT TRỜI KHÔNG BAO GIỜ NGỪNG ?

Nếu bạn dùng dây quay tròn một quả banh, quả banh sẽ quay thành một hình tròn chung quanh bạn. Bạn sẽ cảm thấy gì ? Bạn sẽ cảm thấy quả banh kéo sợi dây thật mạnh. Hễ bạn còn quay tròn, quả banh còn chuyển động thành vòng tròn trong không gian.

Địa cầu cũng chuyển động tương tự như quả banh trên. Địa cầu quay quanh mặt trời. Nhưng sợi dây cột địa cầu với mặt trời là sợi dây nào ? Lẽ dĩ nhiên, bạn đã biết chả có sợi dây nào cột địa cầu với mặt trời cả (làm sao mà có được sợi dây dài và không lồ như thế ?). Sợi dây, nếu muốn nói là sợi dây, cột địa cầu với mặt trời chỉ là một lực vô hình hút địa cầu đến gần mặt trời. Lực này chính là trọng lực của mặt trời.

Mặt trời hút địa cầu, nhưng địa cầu chống lại — tương tự như quả banh kéo sợi dây — Địa cầu chống lại sức

hút của mặt trời và tạo thành băng. bình thường và lộ trình này gọi là quỹ đạo.
Vì thế, địa cầu quay theo một lộ trình

LỊCH-SỬ KHOA-HOC VÀ KỸ-THUẬT CỦA LOÀI NGƯỜI

(tiếp theo)

A.— Khoa học thuần túy.

1941.— Lawrence, Mc Millan, Seaborg và Aberson : phân tán plutonium và phát minh neptunium.

1944.— Norbert Wiener sáng chế khoa tự điều (cybernétique)

1947.— Lattis sản xuất các trung-tử nhân tạo trong cyclotron của Berkeley.

1949.— Biện-chất nguyên tử thành công ở Mỹ : thủy ngân biến thành vàng

W. Baade khám phá một hành tinh (Icare) gần mặt trời hơn hành tinh Mercure.

Schmidt (Nga) : lý thuyết vũ trụ nguyên thủy luận về các hành tinh hệ.

(còn tiếp)

GIẢI ĐÁP THẮC MẮC

Em Trần-thị-Thu-Huệ.— Anh xin giải đáp thắc mắc về quả bong bóng của em :

Bong bóng bay lên trời là vì trong đó chứa khinh khí, mà khinh khí nhẹ hơn không khí nên phải bay lên cao mang bong bóng theo luôn. Khi tới một độ cao nào đó, vì bị áp lực bong bóng sẽ bẹp. Khi bẹp, bong bóng sẽ rơi xuống đất. Vì nhẹ bong bóng sẽ «cuốn theo chiều gió», gió thổi đến đâu bong bóng sẽ bay đến đó.

Còn bong bóng bay lên trần nhà, cao quá lấy xuống không được, nhưng sáng hôm sau tự nhiên rơi xuống là vì khinh khí trong bong bóng thoát ra ngoài nhờ các lỗ li-ti (mắt thường không thấy được) ở vỏ bong bóng, lẽ dĩ nhiên thoát ra rất chậm. Khinh khí thoát ra đến lúc không còn tác dụng làm bong bóng bay nữa, lúc đó bong bóng sẽ tự động rơi xuống.

Em Triều Tâm Khanh — (Vĩnh-Hội) Anh sẽ lần lượt thỏa mãn ý muốn của em. Em nói đúng, lúc này là lúc cần phải trở về nguồn Việt-Nam, tìm cái hay cái đẹp của quê hương mình, của dân tộc mình. Anh lớn hơn Quynh Di. Cảm ơn em nhiều.

Em N.M.T (Khu Tân-Phú-Hòa).

Hiện tượng sao băng.— mỗi buổi sáng, ra sân sớm em thấy một vết sáng chạy dài từ chỗ này sang chỗ khác rồi vụt biến trong không gian mà em không hiểu tại sao. Đó chính là sao băng. Sao băng là một hiện tượng

thường xảy ra ban đêm, nhưng xảy ra nhiều nhất lúc đêm gần sáng. Sao băng là các vật thể trong không gian vô tận đi xuyên qua lớp khí quyển của địa cầu. Các vật thể này bay với vận tốc nhanh kinh khủng, từ 40.000 đến 290.000 km/giờ vì thế khi chúng cọ sát với khí quyển sẽ phát ra ánh sáng và bốc hơi. Tuy vậy có một số sao băng sẽ không bốc hơi và rơi xuống địa cầu. Các sao băng này gọi là *văn thạch*. Đây là một tai họa không kém kinh khủng của loài người, Tiêu biểu nhất là vào năm 1908, một *văn thạch* khổng lồ đã rơi xuống địa cầu tàn phá một diện tích 5000m² tiêu diệt cả một vùng có đường kính 30 cây số (vùng này ở Tây Bá Lợi Á). Ở Việt Nam mình cũng có *văn thạch* nữa, tên là *leklite*, thấy ở Cao Nguyên Lâm-Viên, Pleiku, Ban-mê-Thuôt và ở một vài nơi ở Miền Bắc Việt Nam. Mỗi năm, mắt thường có thể thấy được 9 tỉ sao băng.

Nếu em thấy một sao băng như em hỏi, em phải biết đó là một vật thể đã biến thành tro bụi nặng ít nhất 5 tấn.

Em N.V.H (Đà-Nẵng) Tội nghiệp hôn! Lâu nay bị đau nặng à! Khỏi hẳn chưa? «em nuôi» của anh xin cho anh miễn cái vụ đó đi, phiền lắm em ơi! Anh xin từ từ giải đáp các thắc mắc của em:

a) *Nguồn gốc các văn thạch bay trong không gian.*

Vấn đề này chưa được giải quyết thỏa đáng rất mơ hồ. Theo các nhà khoa học, hy vọng trong tương lai khoa *địa chất không gian* (astrogéologie) sẽ giải đáp được. Em ráng chờ nhé hay là em hãy chuẩn bị học ngành đó đi biết đâu em sẽ là nhà bác học Việt Nam tìm được nguồn gốc các *văn thạch* bay trong không gian.

Hiện giờ người ta chỉ đoán nguồn gốc các *văn thạch* như sau: đó là những *phần hao hụt* của các ngôi sao (định tinh), hành tinh, vệ tinh và lưu tinh bị sức hút của mặt trời hút. Như thế, theo giả thuyết này, các *văn thạch* chính là những hành tinh bé tí.

b) *Trái đất được tạo lập như thế nào?* Điều này cũng chưa có gì chắc chắn (như nguồn gốc loài người vậy). anh chỉ có thể cho em biết vài giả thuyết khoa học hiện đang được nhắc đến (em nên nhớ chỉ giả thuyết thôi, chớ chưa chắc «đúng» đâu): Một trong những giả thuyết xưa nhất là của nhà bác học pháp *Buffon* (1750). theo *Buffon*, địa cầu được tạo lập là nhờ một thảm họa kinh khủng trong không gian: một sao chổi và mặt trời đã đụng chạm nhau tạo thành những mảnh lửa đỏ rực quay tròn chung quanh mặt trời; những mảnh lửa này nguội dần tạo thành các hành tinh trong đó có địa cầu. Nhưng giả thuyết trên đã bị bác bỏ bởi nhà bác học Mỹ *Spitzer* vào năm 1938. Ông *Spitzer* đã chứng tỏ giả thuyết trên sai vì nó không thể nào giải thích được các hiện tượng mà loài người quan sát được.

Hiện giờ, giả thuyết được nói nhiều nhất là của hai nhà thiên văn học hiện đại Nga *Schmidt* và Mỹ *Kuiper*. Theo hai ông, mặt trời và các

XEM TRANG 48

Viết cho

TUỔI TRẮNG TRÒN

11

tương lai

Al nói rằng tuổi đôi tám chỉ biết mộng mơ thôi là lắm lớn, và những ai tuy ở tuổi 16, nhưng chỉ biết mộng mơ không thôi cũng không hẳn đã có một tâm hồn trắng tròn đúng nghĩa. Trong khối óc đang độ phát triển của chúng ta đã bắt đầu có những vấn đề được đặt ra; do đó ngoài những lúc thả hồn theo trăng theo sao, theo mây theo gió, ngoài những khi đề tâm hồn mình đón nhận làn gió lãng mạn nhẹ thổi tới, ngoài những giây phút nhung nhớ băng khuâng, đã có những khi chúng ta ngồi lặng một mình để suy tư, để nghĩ về mình, hay nói cho rõ hơn, đã có những lúc chúng ta bắt đầu lo cho tương lai.

Tương lai, nói cho dễ hiểu hơn là ngày mai, chúng ta sẽ ra sao? Ngày mai không có ý chỉ khoảng thời gian địa cầu xoay ngược một vòng xung quanh mặt trời mà nó là một chuỗi những ngày dài ở trước mặt chúng ta, những ngày đó, dù muốn dù không chúng ta cũng bắt buộc phải đón nhận một khi còn hiện diện trên mặt địa cầu. Ngày mai, chúng ta sẽ mang một địa vị trong xã hội, địa vị ấy lớn hay nhỏ, cao sang hay khiêm nhường; chúng ta chưa biết được. Do địa vị ấy, chúng ta cũng sẽ mang một số trách nhiệm, một số quyền lợi, và chúng ta có thể dùng những trách nhiệm cũng như quyền lợi ấy để giúp ích tha nhân. Tương lai có nhiều điều hay lạ, quyền rũ như vậy, làm sao chúng ta không nghĩ đến cho được.

Nói đến tương lai tức là nói đến giới trẻ, trẻ chứ không phải trẻ con. Vì trẻ con chỉ nghĩ đến hiện tại hoặc những gì rất gần nó, trẻ con nghĩ sao có kẹo đề ăn ngay, có đồ chơi đề chơi ngay; ở trẻ con, ý niệm về tương lai hầu như không có. Trái lại người già chỉ nghĩ đến quá khứ thôi, họ như những người đã đi hết đoạn đường, giờ đây ngồi bên bóng mát của tàn cây để nhìn lại lộ trình của họ; họ sẽ sung sướng mãn nguyện nếu trong cuộc hành trình họ thành công, hoặc họ sẽ tỏ ra ân hận, hối tiếc nếu họ đã thất bại bên đường đời; dù thành công hay thất bại, họ cũng không thể sửa đổi lại được nữa, họ phải nhận chịu cái kết quả đã dành sẵn cho họ. Chúng ta, những người trẻ, đặc biệt hơn con nít và người già ở chỗ tuy sống ở hiện tại nhưng ta có thể vượt thời gian để tìm về quá khứ và nhất là đề hướng đến tương lai, Bao lâu chúng ta còn biết nghĩ đến tương lai, bấy lâu chúng ta vẫn có một tâm hồn trẻ.

Tương lai ! Hai tiếng nói vừa có vẻ mời gọi, vừa có vẻ thách đố, lại vừa có vẻ dọa dẫm. Tương lai mời gọi chúng ta tiến lên chiếm lấy nó để hưởng mọi sự quyền rũ của nó. Nhưng tương lai lại thách đố chúng ta, vì đường dẫn đến tương lai không phải ngắn, không phải rộng rãi, không phải quang đãng, mà nó dài lượt thượt, quanh co, và đầy gai góc. Tương lai dọa dẫm chúng ta bằng những cạm bẫy, những vực sâu bên đường mà chỉ một cái xảy chân, chúng ta có thể rơi vào.

Có những người chỉ nhìn tương lai dưới khía cạnh quyền rũ của nó, những người ấy hình dung tương lai như một trái ngon mọng đỏ treo cành và chỉ một cái giơ tay, họ có thể hái được ngay, hoặc họ nghĩ rằng con đường dẫn đến tương lai phẳng phiu, rộng lớn như xa lộ Biên Hòa. Họ lập cho họ một chương trình của cuộc sống rất tráng lệ và dễ dàng. Thí dụ năm nay học đệ Nhị, họ sẽ nghĩ : cuối năm nay ta sẽ đậu Tú Tài 1, sang năm lấy Tú Tài 2, thế rồi vào Y khoa hay Dược khoa, học chừng 6, 7 năm, lúc ấy sẽ thành bác sĩ thành Dược sĩ, rồi mở phòng mạch, mở nhà thuốc, rồi kinh doanh, rồi... và họ cứ nghĩ một cách thẳng ruột ngựa như vậy. Cứ như thế, làm gì tương lai chẳng đẹp đẽ, chẳng quyền rũ. Những người đó không nghĩ có những cái họ không ngờ đó đã làm hỏng cả một chương trình đẹp đẽ. Một lần thi rớt, một cơn bệnh nặng, một khủng hoảng tinh thần, một lúc nào đó không may gia đình sa sút... gặp những nghịch cảnh đó, con người có ý nghĩ dễ dàng về tương lai sẽ bị vấp ngã ngay và không còn đủ ý chí để đứng lên nữa, lúc đó thì bao nhiêu mộng đẹp sẽ "thành khói tan trong mây chiều", tương lai với bao nhiêu màu sắc lộng lẫy đột nhiên biến mất, thay vào đó là một cái khung đen tối. Vấp ngã và thiếu ý chí sẽ khiến họ chán nản không muốn phấn đấu nữa, rồi cuộc họ đành cam chịu nhận lãnh cái tương lai không tốt đẹp đó.

Một số người khác lại có thái độ quá e dè, do kinh nghiệm người khác truyền lại hay một vài kinh nghiệm bản thân, họ đã thấy rõ con đường hướng đến tương lai nhiều vất vả, nhiều chông gai, nhiều cạm bẫy. Những cái đó làm cho họ e dè nếu không muốn nói là sợ hãi. Vì sợ vất vả, vì ngại chông gai, họ không dám cất bước. Như một người nhút nhát, tuy biết rằng trên cao kia, trên đỉnh núi ngắt trời kia có bao nhiêu cái tươi đẹp, bao nhiêu kỳ hoa dị thảo và một bầu không khí trong lành, những cái đó làm họ thêm khát biết bao, nhưng rồi nhìn sườn núi dốc lởm chởm những tảng đá nhọn hoắt và đầy gai góc đâm lên tua tủa, họ đâm ra sợ hãi. Rồi cuộc họ chỉ đứng chôn chân dưới chân núi để ngược mắt nhìn lên đỉnh cao mà mơ ước, mơ ước nhưng không bao giờ mãn nguyện.

Phần bạn, con người đôi tám đáng yêu ! Chắc hẳn bạn không quá khờ khạo như lớp người trước, cũng không quá nhút nhát như loại người sau. Trái tim đầy máu nóng thúc dục bạn tiến lên không do dự, nhưng khối óc khôn ngoan sáng suốt giúp bạn biết đường bạn đang đi rất nhiều gai chông và cạm bẫy. Công cuộc đi tìm tương lai của chúng ta thật giống hình ảnh đoàn người leo núi. Cái mê say khám phá thiên nhiên của người leo núi phản ảnh đúng cái mê say tương lai của chúng ta — Người leo núi, với cái gậy, với sợi dây, họ hăng hái tiến bước, phần chúng ta với chí khí đang bừng dậy của người thanh thiếu niên và sự giúp đỡ của phụ huynh, chúng ta mạnh dạn đi tìm tương lai. Dĩ nhiên trong khi leo núi, người ta có thể nghĩ đến khung cảnh đẹp đẽ trên đỉnh núi và bầu không khí trong sạch trên đó, nhưng những hình ảnh ấy chỉ đến với mục đích khuyến khích họ tiến bước, họ không thể quá nghĩ đến nó để đến nỗi quên đi những bước họ đang bước, mà chỉ một chút sợ

ý, họ có thể bị ngã, bị gai cào hay bị lấn xuống vực thẳm. Chúng ta cũng thế, những viễn ảnh tươi đẹp giúp chúng ta hăng hái rất nhiều để tạo dựng tương lai, nhưng chúng ta cũng đừng nghĩ đến nó nhiều quá mà quên đi những bước ta đang bước là những công việc hiện tại, nếu chỉ nghĩ đến tương lai mà không lo hiện tại, chúng ta chỉ là những người mơ mộng hão và tương lai mãi mãi cũng chỉ là cái bóng.

Người leo núi trong cuộc hành trình có thể vồ mấy "con ếch" đôi khi "ếch" bị là khác, nhưng lúc ấy không ai cấm họ xuýt xoa chút đỉnh hay ngừng lại một tí để bôi thuốc, sau đó họ sẽ lại hiên ngang cất bước, mấy "con ếch" quên không thể cản bước tiến của họ được. Phần chúng ta, trên đường dẫn đến tương lai, rất có thể chúng ta gặp vài thất bại, nhưng lúc đó không ai trách chúng ta nếu chúng ta có than thở đôi chút, với điều kiện sau khi than thở một tí cho đỡ buồn, sau khi đã dùng ý chí chữa khỏi vết thương tâm hồn, chúng ta cũng lại bắt chước người leo núi hiên ngang cất bước.

Bạn, mong rằng đừng bao giờ bạn quên hình ảnh người leo núi trên đường hướng đến tương lai, cái hình ảnh cuối cùng của người leo núi là hình ảnh họ hãnh diện đứng thẳng người trên đỉnh núi cao ngất trời, thở hút thật mạnh bầu không khí trong lành và đưa mắt quan sát phong cảnh kỳ tú của "đỉnh thiên thai". Cũng ngày nào đó bạn hãnh diện sau khi đi hết đoạn đường cam go để đạt tới đích diễm của đời sống. Ngày hôm đó đẹp để biết bao, xinh tươi biết bao và quý giá biết bao vì nó là ngày của bạn.

Hành trang đã sẵn sàng, chúng ta cùng nhau hát bản "Lên đường" để khuyến khích nhau trên đường đến đỉnh Tương Lai.

Quyên-Di

GIẢI ĐÁP THẮC MẮC

TIẾP TRANG 45

hành tinh được tạo lập đồng thời bởi cùng một *linh vân* (linh vân là một khối khí khổng lồ) cháy đỏ và có tỉ trọng kém. Mặt trời đã được tạo lập cách đây năm tỉ năm bởi các chất khí của tinh vân trên ngưng tụ lại. Sự ngưng tụ này đã tổng hợp được đầy đủ nguyên tử trong một vùng và chính nhờ sức hút lẫn nhau, các nguyên tử đã tạo thành một đám mây khổng lồ có hình cầu chuyển động trong không gian.

Lúc đầu, vận tốc quay tròn của đám mây trên hơi kém, nhưng khi sự ngưng tụ càng tăng, vận tốc trên nhanh dần. Lúc đó, các nguyên tử bị đẩy trong, vì thế chúng càng va chạm nhau dữ dội và tạo thành nhiệt. Mặt trời (đám mây trên) đang lúc được tạo lập quay tròn càng ngày càng nhanh và phình ra ở xích đạo của nó.

Các nhà bác học đã dùng các phép tính phức tạp (lẽ dĩ nhiên khó kinh khủng) và đã tính được vào giai đoạn này, các chất khí phải rời bỏ các vùng xích đạo (bị kích động bởi một chuyển động quay tròn đặc biệt hết sức nhanh) và tạo thành một đĩa quay tròn chung quanh mặt trời. Đĩa này càng quay tròn càng xa mặt trời nguội dần và các mảnh đá, kim loại bắt đầu ngưng tụ rồi đông đặc lại; các mảnh này hút lẫn nhau và kết hợp từ từ đồng thời tạo thành các hành tinh gần mặt trời nhất (Mercure, Vénus, Địa cầu và Hỏa tinh, tất cả đều có tỉ trọng lớn). Trong lúc đó, các chất khí (hydrô, héli, ammo-niac) bị đẩy càng ngày càng xa mặt trời, đã ngưng tụ lại ở nhiệt độ rất thấp tạo thành những hành tinh khổng lồ khác như Jupiter và Saturne.

TRINH-CHÍ phụ trách
VI-VI trình bày

Vào Đồng Cỏ Non hôm nay
các Bé sẽ gặp :

- THI-THI THOẠI-HƯƠNG
- HOÀNG DIỄM-HẠNH
- HÙNG
- VŨ-LỆ LY QUÂN
- HOÀNG LỆ-NGÂN
- MỸ-LIÊN
- TRẦN-VŨ
- BUI-VĨNH-PHÚC
- HỒNG-DIỄM
- DUNG
- HOÀNG NGỌC-THÚY

Bé mến,

Đồng cỏ non vừa chào đời, anh Vi Vi và anh đã nhận được thật nhiều thư của các bé gửi về hoan hô nhiệt liệt.

Anh cảm động quá, chả biết viết gì cho bé hết. Chả lẽ anh lại bảo bé của anh phải chăm học, phải vâng lời cha mẹ, lễ phép với ông bà và kính trọng thầy cô ư? Không, anh không nói với bé điều ấy đâu vì anh biết các bé của anh ngoan lắm cơ và học giỏi nữa này, phải không bé? Vậy thì anh sẽ nói với bé về cách viết bài cho ĐỒNG CỎ NON bé nhé!

Bài viết cho mục này, các bé chỉ viết ngắn ngắn thôi. Truyện xanh vào khoảng từ 3 đến 5 trang giấy học trò. Thơ từ 3 đến 8 câu, nhiều lắm là 12 câu thôi nhé! Điều cần yếu là ý tưởng phải tươi trẻ, lời văn hồn nhiên ngây thơ hoặc... không nhẽo càng tốt.

À! Từ kỳ này anh sẽ dành riêng một khu đất để chị HOÀNG NGỌC THÚY dẫn các bé vào thế giới cổ tích thần tiên, với câu chuyện mở đầu là CỎ BÉ HỒNG NHUNG.

Đặc biệt kỳ sau sẽ có một chuyện xanh rất xanh của chị CHÁU HÀ, một cây bút rất quen trong gia đình Tuổi Hoa.

Thôi anh không tiết lộ nữa đâu, « bí mật nhà nghề » mà lỵ. Bé vào ĐỒNG CỎ NON đi chứ trễ rồi đấy. Các bạn của bé đang chờ bé kìa!

Mến bé.
ANH TRINH

BÚT HIỆU

• Thi-Thi Thoại-Hương

TỪ khi xem Tuổi Hoa tôi vẫn ôm cái mộng viết bài gởi cho Tuổi Hoa. Mỗi khi nhìn thấy những cái tên xinh xinh trên những trang báo nhỏ tôi lại ngồi mơ mộng hàng giờ. Nghĩ đến lúc tên mình được đăng trên báo... Ôi! cuộc đời lúc ấy mới đẹp làm sao. Nhưng sao cái mộng « văn sĩ » của tôi dật mãi không thành. Có nhiều buổi trưa bỏ ngủ, tôi ôm tập ra ngồi hàng giờ ngoài hiên. Viết rồi xóa, xóa rồi viết, cứ thế mãi lâu tôi chưa hoàn thành được một tác phẩm nào cả. Vở tôi đầy những đoạn văn dang dở... Thỉnh thoảng, thằng Huy — em tôi — đánh cắp rồi đem ra đọc to lên. Tôi lại một phen tức đến phát khóc. Sau tôi viết vào những lúc khung cảnh có vẻ thơ mộng một tí như khi hoàng hôn xuống hay những đêm trăng mười sáu vì tôi ngỡ những lúc ấy dễ gợi cảm hứng. Cuối cùng tôi vẫn không thành công được. Tôi nản lòng không viết nữa. Nhưng khi Tuổi Hoa ra, đọc những bài trong ấy, hy vọng lại sôi sục trong lòng tôi cái mộng viết văn. Bài thi không làm được, tôi lại đặt cho tôi không biết bao nhiêu bút hiệu. Những là Thùy Hương, Quỳnh Mi .. ôi! sao tôi mơ nhiều thế....

* * *

Buổi trưa mùa hè không có một ngọn gió. Cả nhà im lìm say ngủ. Tôi ngồi ở bàn học, trên căn gác nhỏ, mồ hôi vã ra thấm ướt cả áo. Tôi sung sướng nắn nót chép từng chữ cái tác phẩm của tôi vào trang giấy học trò. Xong, tôi cầm tờ giấy nhảy hai bực một, chạy sầm sầm vô phòng ngủ. Chị Lan đang nằm xem báo. Tôi nói trong hơi thở.

— Chị xem.., bài của em.

Chị Lan nhìn nét mặt của tôi, mỉm cười.

— Ôi! cuộc đời đáng sống quá phải không Hương?

— Chị cứ chế em. Em đi tắm đã..

Anh Phương, thằng Huy thức dậy tự bao giờ.

— Văn sĩ hoàn thành tác phẩm rồi đấy à.. Cho anh xem với nhé!

Anh Phương chạy lại bên chị Lan. Tôi kêu lên.

— Ấy chết... Bắn thì sao.

Anh tròn mắt nhìn tôi rồi chột hiều.

— Trời! giấy của Hương bằng sương, những bàn tay « trần tục » như anh sờ vào là tan ngay. Thế mà anh không biết chứ...

Thằng Huy cất cao giọng :

— Vả lại đó là cái tác phẩm đầu

XEM TRANG 55

CÔ BÉ HỒNG-NHUNG

BÂY giờ các em ngồi quanh bên chị đi nhé! Và phải im lặng cơ, đừng xì xào nói chuyện riêng nghe! Chị bắt đầu kể đây này. Câu chuyện hôm nay là chuyện Cô bé Hồng Nhung. Các em nghe cái tên Hồng Nhung có đẹp không nhỉ? Đẹp lắm à. Nhưng cô bé ấy còn đẹp hơn cái tên của cô ta nữa cơ.

Bây giờ các em hãy tưởng tượng một cánh rừng thật nên thơ đi. Trong khu rừng ấy, tất cả hoa lá và chim chóc đều biết nói như các em vậy. Lại có những cánh bướm xinh xinh bay nhón nhơ tô điểm khu rừng nữa chứ.

Vào một buổi sáng đẹp trời kia, cô bé Hồng Nhung thức dậy. Chị quên nói với các em là trong khu rừng này chỉ có gia đình cô bé Hồng Nhung sống mà thôi. Cô bé được ba mẹ cưng chiều lắm cơ. Chẳng thế mà sáng nào khi thức dậy cô bé cũng đòi mẹ dẫn đi dạo trong khu rừng nên thơ ấy. Nhưng sáng hôm nay, khác với mọi hôm, cô bé lại không thích đi dạo với mẹ. Hồng Nhung đòi đi một mình cơ. Mẹ cô bé cũng phải chiều cô bé vậy, vì mẹ sợ cô bé khóc và làm nũng thì "nguy" lắm. (Các em cười đấy à? Chị nói thật mà.)

Thế rồi cô bé ra đi sau khi đã

chào hỏi cha mẹ xong xuôi. Lần đầu tiên trong đời mình, cô bé đi dạo một mình. Cô thấy dễ chịu lạ lùng. Mẹ cô bé thường dẫn Hồng Nhung đi dạo quanh quần quanh bên nhà mà thôi. Cô bé không thích những nơi ấy nữa. Cô muốn đi thật xa để được "khám phá" những điều mới lạ. Cô tưởng tượng đến những tòa lâu đài thật đẹp mà mẹ đã kể cho cô nghe trong những truyện cổ tích, và cô hằng ao ước được đến thăm nơi ấy.

Thế rồi cô mạnh dạn bước đi, lòng thầm nghĩ: «Mình chỉ đi một tí thôi rồi về, không sao đâu». Nhưng cô đi hoài không thấy tòa lâu đài đâu cả. Nắng mỗi lúc một vàng thêm. Cô bé mệt là toan nằm nghỉ dưới một gốc cây táo. Nhưng cô chợt thấy đằng xa một tòa lâu đài thật đẹp. Cô bé Hồng Nhung cố gắng đi thêm vài mươi bước nữa. Trước mặt cô là một tòa lâu đài nguy nga tráng lệ; lối kiến trúc thật kỳ lạ, cô chưa từng thấy bao giờ. Cô gõ nhẹ vào cửa, tự nhiên một lối đi được mở ra trước mặt cô bé. Rồi cánh cửa đóng lại, lập tức mười hai khung cửa sổ hình tròn được "mọc" ra, thả ánh sáng thủy tinh vào cho cô bé.

Nắng ở đây trong và đẹp như ngọc thạch. Nhưng cô bé không để ý đến

✿ *Giống cô non*

điều đó. Cô ngã mình trên một chiếc giường có phủ nệm màu hồng tươi, ngủ một giấc thật ngon lành. Khi cô bé thức dậy, một mâm cơm được dọn ra với nhiều thức ăn thịnh soạn mà cô chưa được «thưởng thức» bao giờ. Những quả táo, quả nho dùng để tráng miệng, cô có cảm tưởng như thơm và ngọt hơn những quả ở cánh rừng của cô. Ăn xong, cô vói tay lấy một quyển sách hình để sẵn bên giường đọc một cách say sưa. Những hình vẽ sao mà xinh đẹp thế nhỉ? Nó quyến rũ cô bé một cách kỳ lạ.

Vì thế khi đọc xong quyển sách hình ấy, cô vội leo xuống giường và đi tìm những quyển sách khác. Cô bước vào gian phòng bên trong. Cô bé reo lên:

—Ồ! Ở đây còn đẹp hơn gian phòng ngoài nữa cơ.

Điều khiến cô bé sung sướng nhất không phải là những tấm tranh trang

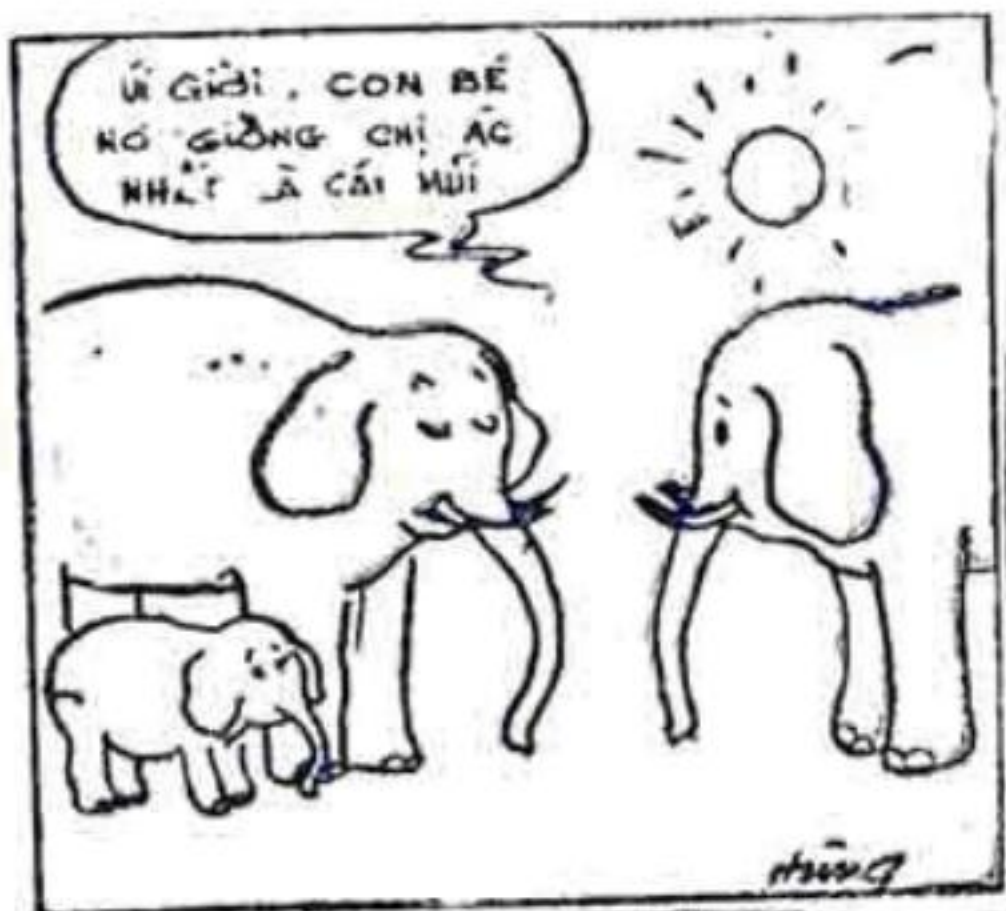

trí treo tường, hay những đóa hoa cắm trong chiếc bình nhỏ tỏa hương thơm ngát, mà là một rương sách đầy những quyển sách hình vẽ màu sắc tuyệt vời. Cô bé say sưa ngồi xem.Ồ! Ở đây còn có một chiếc bàn đọc sách nữa chứ. Thật là tuyệt diệu.

Cứ đến bữa ăn, cô bé bước ra ngoài thì thấy một mâm cơm thịnh soạn đã được dọn sẵn. Khi ăn xong cô bé leo lên giường đánh một giấc cho đến sáng. Ngủ dậy, cô bé lại vào phòng trong tiếp tục đọc sách.

Những ngày tháng cứ thế trôi qua

Tranh vui

GIẢI ĐÁP Ô CHỮ SỐ 74

- A.— CỎ NON
- B.— HÁT CA
- C.— A — Đ — MO
- D.— MINH — N
- E.— ÉN — ABG
- F.— HẠNH

- 1.— CHA MẸ
- 2.— OA — INH
- 3.— NTƠN — A
- 4.— ÓC — H ẮN
- 5.— NAM — BH
- 6.— ONG

một cái lạng lẽ. Cho đến một hôm cô bé chợt nhận ra rằng mười hai khung cửa sổ hôm trước cô đã thấy rõ ràng, thế mà hôm nay chỉ còn có sáu chiếc thôi. Những khung cửa sổ ấy lại quá cao, cô không làm thế nào leo ra được. Cô đâm ra lo sợ. Nhưng chỉ trong thoáng chốc, cái ý nghĩ ấy lại bay đi mất; cô bé đã bị những quyền sách hình quyển rũ.

Một hôm, nhìn quanh mình, cô chỉ còn thấy một khung cửa mà thôi. Cô bé sợ hãi, khóc thét lên. Cô nghĩ: chỉ còn một ngày hôm nay nữa, rồi sau này cô sẽ chết dần chết mòn tại đây. Cô đâm ra hối hận, vì đã cãi lời cha mẹ, đi chơi quá xa.

Đấy, các em có thấy không? Không vâng lời cha mẹ thì sẽ gặp những cảnh khổ sở như thế đó. Vậy các em hãy ngoan ngoãn và vâng lời cha mẹ nghe các em cưng của chị? Các em đừng chơi bời lêu lổng mà mang

hạ vào thân đấy.

Chắc chị kể đến đây có em sẽ thắc mắc hỏi rằng:

— Làm sao cô bé ra được, khi khung cửa sổ quá cao?

— Liệu cô bé có ra khỏi tòa lâu đài «nguy hiểm» ấy không.

Hôm sau, các em rủ nhau đến đồng cỏ non, chị sẽ kể tiếp cho các em nghe.

(Còn tiếp)

Hoàng Ngọc Thúy

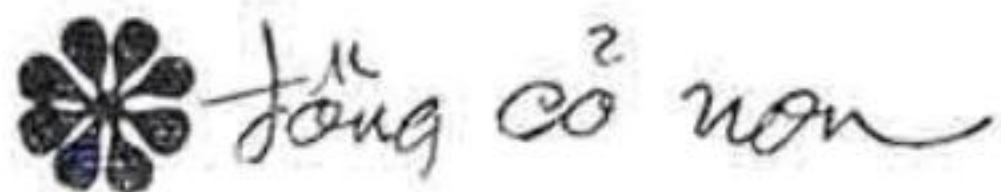

THƠ ĐỒ BẰNG HÌNH

• Diễm làm được bài thơ con cóc, nhờ anh ViVi chép hộ. Anh ấy chả chép thì thôi còn vẽ ngoằn ngoèo bé đọc chẳng ra. Vậy các bồ đọc hộ bé nhá!

Bé HỒNG DIỄM

Đề mở đầu Vườn thơ của bé hôm nay, anh xin gởi đến các bé một cánh hoa của HOÀNG DIỄM HẠNH :

Con vẽ lên giấy trắng
Hình ảnh má thân yêu
Đôi mắt hiền triền miên
Đón đàn con mỗi chiều.
Con vẽ lên giấy trắng
Áng mây chiều buông khuâng
Như tóc dài của mẹ
Lóng lánh màu thủy ngân.

Bằng một nét vẽ đơn sơ, Hạnh đã phát họa chân dung người mẹ hiền đáng yêu. Còn VŨ LỆ LY QUÂN và HOÀNG LỆ NGÂN đang lạc vào thế giới nũng nịu với những vần điệu thật dễ thương như :

Hôm nay bé dậy trưa
Làm sao đi học vừa
Chết rồi quyền vở tập
Bé đánh mất từ trưa
Biết tìm đâu bây giờ
Quyền vở màu xanh mơ
Me cốc đầu bé mắng
« Thế mà còn ngủ trưa »

VŨ LỆ LY QUÂN.

Và :

Chiều nay mẹ bảo rằng
Trời hôm nay không nắng
Con nhớ mang áo mưa
Kéo về rồi ốm nặng

HOÀNG LỆ NGÂN

Mẹ thì lúc nào cũng nghĩ đến chúng ta. Còn bé có bao giờ bé nghĩ đến mẹ không nhỉ ? Hay bé cứ mãi mê chơi đùa quên cả học hành như thế này đây :

Trưa nay không thuộc bài.
Bị thầy bạn chê bai
Bé thẹn thuồng ghê đó
Nước mắt cứ chảy dài.

MỸ LIÊN

Bé phải chăm học nha ! Khi nào rảnh rồi bé có thể mơ mộng như BÙI VĨNH PHÚC và TRẦN VŨ cũng được đề .. tập làm thi sĩ mà ly.

Hỡi nàng thơ bé nhỏ
Sao ẩn hiện mông lung
Đề em phải tìm kiếm
Trong lối thơ chập chùng
Hỡi nàng thơ bé nhỏ
Sao mất dạng hơi tăm
Đề cho em phải ngóng
Về phương trời xa xăm

TRẦN VŨ

hay :

Ồ kìa ! Cao tận trên cao
Cái gì nhấp nháy lao xao trên trời
Nhìn kỹ em thấy chúng cười
Giơ tay vẫy vẫy như mời em lên
BÙI VĨNH PHÚC

Xin hẹn với các bé vào hôm khác nhé !

* *
*

thơ * thơ bé * thơ * thơ bé * thơ

Bút Hiệu

TIẾP TRANG 50

tay... kết tinh của những (ư) hạt sương... một buổi mai đầy nắng ấm... của (ư) những...

Chị Lan giờ tay.

— Thôi, cho chị xin.

Cái giọng hát cải lương của nó làm tôi tức lộn ruột. Tôi chạy xuống buồng tắm không quên lờm cho nó một cái.

Tôi tắm vội vàng rồi lên nhà. Cả nhà đã thức dậy. Mẹ nhìn tôi cười

— Ô! Nữ văn sĩ của mẹ

Thằng Huy đứng dậy vòng tay cung kính.

— Nữ văn sĩ... « giá lâm tề xá »...

Tôi đưa tay định cốc cho nó một cái, nó vội rút đầu.

— Ấy... em xin...

Chị Lan cười

— Hương viết được đấy...

Anh Phương nhìn Hương bằng ánh mắt điều cợt:

— Hương viết thì « chi » số sách... phải không Huy?

Thằng Huy nheo mắt.

— Chị Hương viết thì phải biết... lâm ly bi đát... hay đến nỗi người ta phải... đề nhẹ... vào sọt rác.

Mẹ mắng Huy:

— Huy! không được hỗn

Trong khi tôi nước mắt lưng

tròng. Tôi tức Huy và tôi tức cả mình, sao tôi mau khéc thế?

Anh Phương cười to:

— Văn sĩ chi mà mau nước mắt rứa. Hẳn văn của Hương đầm những..giọt « châu »

Me lờm anh Phương:

— Phương cứ chế em. Hương định lấy bút hiệu gì chưa?

Tôi đáp:

— Chưa ạ!

— Thế bây giờ đặt bút hiệu cho Hương nhé!

Ý kiến của Mẹ được cả nhà tán đồng. Trong khi tôi ôn lại những biệt hiệu mỹ miều.

— Đề anh đặt cho Hương nhé! Anh đặt thì phải biết. À...à... đề xem.. Bé...ừ...Bé Mi...được đấy... Bé Mi... nghe dễ thương tề Me nhỉ!

Thằng Huy bao giờ cũng về phe anh Phương.

— Hoan hô...hay lắm lắm.

— Xi lắm, Hương chả thích.

Chị Lan phụ họa:

— Không đẹp tí nào cả.

— Theo Me thì...quê ta ở Thi Lai. Hương lấy tên là Thi Hương vừa hay vừa có ý nghĩa.

Chị Lan quay sang tôi

— Em thích không?

— Theo Hương thì Hương muốn lấy tên là... là... Thi Thi Thoại Hương...Thoại là tên con bạn thân của...

Tôi chưa nói dứt câu thằng Huy đã hét lên, giả theo giọng Bắc:

Tổng Cỏ Non

— Ôi ! giời ôi...

Ba hiện ra ở cửa hoảng hốt

— Cái gì thế ?

Cả nhà nhìn Huy sững sốt. Huy
áp ứng:

— Con...con...con...

— Con làm sao ?

— Con...con kiến

— Con kiến thì làm sao chứ ?

— Con kiến... nó cắn con.

Cả nhà cười ồ. Nhất là anh
Phương cười rũ rượi. Ba quay lên
rồi, thằng Huy gất :

— Không phải con kiến.

Anh Phương cười to hơn. Rồi cố
nín anh nói trong hơi thở.

— Chứ .. cái.. gì ?

— Tại con nghe bút hiệu chị
Hương hay quá chứ có con kiến nào
đâu.

Tôi nhìn nó:

— Hừ, đáng tội...

Anh Phương giả vờ chép miệng.

— Ôi ! Thi.. Thi.. Thoại Hương....
giời ơi ! sao mà đẹp đến thế. À !
Hương này .. Văn sĩ sao mà cái tên
có mùi toán thế Hương.. ?

Me cười.

— Toán mà lại có mùi à ?

Chị Lan cũng cười

— Ham ăn có khác. Cũng như cái
mũi con Hương mà nó bảo trông
ngon ghê đó me !

Tôi lờm anh :

— Anh bảo toán ở chỗ nào... Tên
người ta thế... Anh cứ chê Hương
thì Hương lại mách Ba cái chuyện..

— Cho anh xin... cho anh xin...

— Có thể chứ.. sợ liền đấy nhé.
Thằng Huy xem vào :

— Anh Phương sợ thì Huy nói
cho nghe. Này... Thi Thi chẳng Thi
bình phương là gì cũng như B
bình phương ấy.

— Thằng Huy nói đúng đấy.
Nhưng tên của Hương cũng đẹp lắm
chứ, đẹp như...

Tôi tức quá gất :

— Anh bảo như cái gì ?

— Như cái răng khềnh của Hương
ấy.

Tôi chạy vụt lên gác. Trợn cười
đuổi theo tôi. Bất giác tôi bật cười.
Tôi nghĩ đến tác phẩm của tôi và
cái mộng văn sĩ. Niềm vui dâng
lên... dâng lên... ●

Trong phòng khám bệnh, bác sĩ hỏi hai
cậu bé đang ngồi, gương mặt trông thật
thần nào :

— Cậu này bệnh gì ?

— Thưa bác sĩ cháu nuốt phải hòn bi.

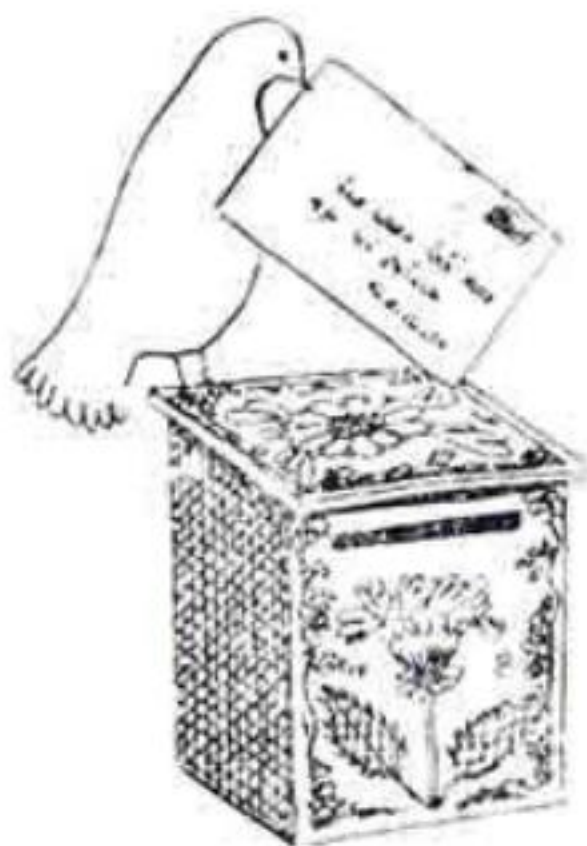
Bác sĩ quay sang cậu bé bên cạnh mặt
ù rú không kém.

— Thế cậu kia ?

— Dạ nó nuốt hòn bi của cháu.

— !!!

Dung

Hộp Thư

TIN TỨC TUỔI HOA

● PHEN NÀY TA TRƯỢT THÌ AI ĐẬU CHO ?

Những quý vị sau đây đã đồng ca câu hát đó :

— Lê văn Triều vừa đậu vào Đề Ngũ Kỹ Thuật Nguyễn trường Tộ qua khóa thi ngày 30.5.67.

— Lê thị Lâm vừa đậu vào Đề Thất Gia Long Sài Gòn, khóa thi 4 6.67.

— Nguyễn đắc Hỷ thi đậu vào trường Trung Học Nguyễn đình Chiểu Mỹ Tho.

● TÓC DÀI ÁO TRẮNG

Đó là hình ảnh cô nữ sinh đất Thần kinh mà vừa rồi với hình ảnh đó Kim Dao Phương đã đến thăm tòa soạn Tuổi Hoa.

Trong lúc đó gặp gỡ ở tòa báo, Q D. «giả vờ» phỏng vấn Kim Dao Phương về tình hình sinh hoạt của giới văn nghệ trẻ ngoài Huế, Phương bảo hiện nay ngoài đó có rất nhiều thi văn đoàn được thành lập và hoạt động rất hăng hái. Được hỏi độc giả ở Huế thích đọc gì nhất trong Tuổi Hoa, Phương trả lời : Thơ (Huế mà lại)

Vi Vi, Trinh Chí, Quyên Di chắc khó quên bữa trái cây gồm măng cụt và chôm chôm tróc do Phương đãi.

● ĐÁP LỜI

Tin Tuổi Hoa tăng trang, tăng giá được loan đi, đã có nhiều tiếng đáp lại :

— Tăng trang, bán 10 đồng, số dách ! Em khoái lắm. Sẽ cố động cho Tuổi Hoa đề sống mãi và có lời nhiều đề các anh khỏi bán bánh cuốn, bán phở, khỏi rửa bát, khỏi đủ cả... (Võ Đức Biểc, Phú nhuận).

— Em mới đọc Tuổi Hoa số 73, em mừng ghê đi khi thấy các anh nói sẽ tăng thêm trang. Sao anh không thêm trang giống như Tuổi Hoa Đình Mùi ? Em thích đọc như vậy lắm. (Kim Xuân, Liên Khương)...

Cảm ơn quý vị nhiều lắm, Tuổi Hoa không cần nhiều lời, chỉ mong sao không lỡ đề có thể tiếp tục đến tay độc giả là nhất rồi. Riêng em Kim Xuân thì ... hơi tham đấy nhé, cái đó gọi là «được voi đòi tiên» đấy. Từ từ đã chứ Xuân !

● ĐÓN MỜI

...«Anh Trường Sơn miễn ! Đã từ già kiếp thơ sinh đề tìm một cuộc sống hợp với hoàn cảnh đất nước, nhiều lúc tôi mong sao tìm lại ngày thơ để xóa những u hoài hiện tại.

Chắc anh cũng thông cảm và đề cho tôi được vào gia đình nhỏ bé ấy. Với các bạn trong Gia đình Tuổi Hoa, tôi hy vọng rằng tôi sẽ giúp các bạn những câu chuyện ngộ nghĩnh...

Trên đây là 1 đoạn thư của bạn Hải Quang gửi cho anh Trường Sơn xin gia nhập GDTH. Gia đình hân hoan đón nhận khuôn mặt anh lính chiến. « Tôi hậu phương còn anh nơi tiền tuyến », nhưng chúng ta cùng gặp gỡ trong khung cảnh đầm ấm của GDTH.

● NHẮN TIN

— Trần Chánh Nghĩa : Lần sau xin bạn đến vào chiều thứ năm hoặc chiều thứ bảy hẹn gặp.

— Nguyễn quang Khanh (Văn Nghệ Tiếng Quê Hương) : Đợi đấy, khi nào Q.D. T.C. có thi phẩm nào cho ra hồn hăng hay. Đừng đảo chính anh Cả, nguy hiểm lắm.

— Các bạn gửi thi phẩm cho Q.D. — Dù lâu nay mục « thi phẩm nhận được » không có vì thiếu chỗ, nhưng Q.D. vẫn nhận đủ thi phẩm của các bạn nếu bạn để đúng địa chỉ. Mong các bạn an tâm. Từ nay xin hứa, không dám bê bối nữa, sẽ xin anh Cả giữ thường xuyên mỗi kỳ 2 trang thơ và 1 vài bài đăng riêng.

● TRẺ VIỆT ! TRẺ VIỆT !

Bán nguyệt San thiếu nhi Trẻ Việt bộ mới đã phát hành. Trẻ Việt do đoàn Sinh Viên Xã Hội Đà Lạt chủ trương có 1 ban biên tập hùng hậu gồm một nhóm sinh viên Đà Lạt và các nhà văn nhà giáo trẻ. Đặc biệt anh Hoàng đăng Cấp là thơ ký tòa soạn của Trẻ Việt.

Trẻ Việt trình bày sáng sủa, nội dung lành mạnh, đúng là món ăn tinh thần của thiếu nhi.

Tuổi Hoa hân hoan chào mừng Trẻ Việt và nồng nhiệt giới thiệu Trẻ Việt với bạn đọc Tuổi Hoa.

● TIN THI VĂN ĐOÀN

— Bút nhóm Sao Chiều vừa được thành lập vào cuối hè 67. Mảnh vườn còn trống vắng hoang sơ. Mong các bạn trẻ yêu văn thơ về hợp mặt.

Địa chỉ liên lạc : Lê Thắng P.N., số 13. Nguyễn Biều. Thành nội. Huế.

— Thi Văn Đoàn Hoa Thiên Lý vừa được thành lập với các bạn học sinh trường Hoài Đức, gồm có : Võ Đức Biếc, Hoàng Việt Trúc, Hoàng Linh v.v...v.v... Mong các bạn gia nhập

Thư xin đề : Võ đức Biếc 13219 Chi Lăng Phú nhuận.

— Bút nhóm Vùng đất mẹ được thành lập giữa mùa phượng 1967 với sự hiện diện của các khuôn mặt học trò : Tiến Dũng, Nguyễn Huy, Bảo Sơn, Mộng Hoài Thu, Hữu Nghị và nhiều cây bút khác.

Mong mỗi sự chỉ bảo, khuyến khích cùng sự cộng tác của các bạn bốn phương.

Địa chỉ liên lạc : Bùi văn Tiếng, 4 6 A Bạch Đằng, Đà Nẵng.

— Sẽ giới thiệu kỳ sau : Thi văn đoàn Đồng Ca và thi văn miền tỉnh nhỏ.

Bút đoàn Văn Nghệ Hoa Quê Hương.

— Xin các TVĐ lưu ý : Các TVĐ đã được giới thiệu cũng như các TVĐ sẽ được giới thiệu xin gửi cho tòa soạn 1 tác phẩm đặc ý nhất của TVĐ mình đề tòa soạn đăng tải.

● TẬP ĐOÀN PHÓNG VIÊN TUỔI HOA

Quý vị thấy mục Tin Tức cần thiết và đáng phải đọc ?

Quý vị muốn mục Tin Tức được duy trì mãi để cho nó vui vẻ tờ báo ?

Quý vị muốn góp phần cho mục Tin Tức ?

Xin mau mau gia nhập tập đoàn phóng viên Tuổi Hoa. Tập đoàn không hạn chế nhân sự, ai gia nhập cũng được, càng nhiều càng tốt. Quý vị sẽ ghi lại tất cả những màu tin ở địa phương quý vị, liên quan đến tờ báo chúng ta và liên quan đến G.Đ.T.H. Cần sự hợp tác của quý vị lắm, vì nếu chỉ mình... tui, thì cũng như ếch ngồi đáy giếng vậy.

● BẮT SẼU

Khu vườn Tuổi Hoa kỳ vừa rồi tuy thật là đẹp đẽ, huy hoàng, tráng lệ nhưng vẫn còn một chú sâu lẩn lút, đó là một vài lỗi ấn loát :

— Bài « Cu Tý » đáng lẽ tác giả là Tì Tì thì lại đánh ra Tì Ti, (nghe như tiếng ai khóc)

— « Chuyện của Tôi » là của Diệu Thy chứ không phải Diệu Thùy.

— Ngay trong ĐỒNG CỎ NON cũng có một chú sâu be bé : trang 55, cột thứ hai, dòng thứ 8 là 8 đồng chứ không phải 12. Chả lẽ bé Ly giỏi thế mà lại làm sai cái tính trừ.

Mong chị Tì Ti, Diệu Thy cũng như Phương Ly đừng ai buồn cả. Chắc các bạn đọc đều sợ sâu, lần sau sẽ cố bắt cho thật hết sâu trước khi mở cửa vườn.

QUYÊN-DI ghi

GIẢI ĐÁP TRANH ĐỐ SỐ 73

Thủ phạm trộm ngọc là ông TÔ-Y-MAN

1) Lúc lọt mắt nạ tên trộm ông Tâm ngạc nhiên : «Ồ tưởng ai lẻ ra ồ...» có thể là chữ ông nhưng vì xúc động không nói được hết câu.

2) Trước khi chết ông Tâm nói « ...Gây ra điều bất chính này là Tô-Y-Man « nhưng vì ông Bắc nghe lầm ra là « lồi mang »

3) Theo thư lố cáo của Phang thì thủ phạm ở trong nhà Tô-chủ mà trong nhà chủ có Tô chủ là thân thích nhất với ông Tâm (ông Tâm chết vì nhận thấy người thân thích) và khi nhận được thư của Phang, ông Tô đã lố vẻ hoảng hốt.

Vậy thủ phạm là ông Tô-Y-Man.

Danh sách các bạn đáp trúng truyện tranh Trình thám số 73

— Hồ-văn-Thiên, Kim-Thủy, Nguyễn-Trí-Dũng, Quang Minh, Phương Long Mỹ, Lam Sơn, Ngọc Lâm, M. Dung, Kim Quy, Lâm Đức Hiền, Hoàng Năm, Huyền Thoại, Nguyễn Chinh, Thanh Mỹ, Mạc Khải, Song Luân Tử, Cầm N.T.C., Trầm Thúy, Trần Hoàng, T.T. Vân Khanh, Tứ văn Phong, Thanh chí Văn, Hoài 3è, Bích Lan, Tâm Phương, Thu Thủy, Trọng nghĩa, Kim Loan

tủ sách
TUỔI HOA

Đã phát hành :

● **CHỮ THỎ ĐỀ**

Bích-Thủy

● **LÒNG MẸ**

Nhật-lệ-Giang

Đang in :

● **CON TÀU BÍ MẬT**

Nguyễn-trường-Sơn

